ХАРЧАВАННЕ Ў СТАЛЫМ ВЕКУ 8

УЗРОСТ МІРСКАГА ЗАМКА 9

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

17 КАСТРЫЧНІКА 2018 г. СЕРАДА № 200 (28816)

ЛІЧБА ДНЯ

Br80,5 млрд,

або ў супастаўных цэнах 106,8 %, склаў аб'ём прамысловай вытворчасці ў Беларусі ў студзені — верасні ў бягучых цэнах да ўзроўню студзеня — верасня 2017 года. У тым ліку прамысловая вытворчасць у горназдабываючай прамысловасці павялічылася на 3,6 %; у апрацоўчай прамысловасці — на 6,9 %; у забеспячэнні электраэнергіяй, газам, парай, гарачай вадой і кандыцыянаваным паветрам — на 7,7 %. Індэкс прамысловай вытворчасці за верасень 2018 года да верасня 2017-га склаў 104,4 %. Ва ўсіх галінах апрацоўчай прамысловасці аб'ём прамвытворчасці за студзень — верасень 2018 года перасягнуў узровень дзевяці месяцаў 2017-га.

КАРАТКА

• Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ аб зацвярджэнні складу аргкамітэта па святкаванні 75-годдзя вызвалення Беларусі і Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Узначаліў аргкамітэт прэм'ер-міністр Сяргей Румас.

• Прадстаўніцтва Дзяржбанка развіцця Кітая адкрылася ў Мінску.

• Працоўныя пенсіі ў Беларусі могуць быць павышаны на 5,3 % з 1 ліпеня. Адпаведны праект указа ўнесены ў Адміністрацыю Прэзідэнта.

• ВУП Беларусі ў студзені — верасні 2018 года вырас на 3,7 % у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года.

ISSN 1990 - 763X

«КОНЕМАБІЛЬ» У ДЗЕЯННІ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Жывёлавод з вёскі Княжыцы Шклоўскага раёна Аляксей УСІКАЎ любіць не толькі коней (у яго іх тры), але таксама і тэхніку — машыны. Каб камфортней было дабірацца да фермы і на пашу, ён уласнаручна сабраў вось такі «конемабіль». У багажніку старой «Аўдзі» возіць плуг, у кабіне — магнітола, вентылятар, клаксон. Замест руля — лейцы. А яшчэ запальваюцца паваротнікі. Можна сказаць, усё — па апошнім слове тэхнікі.

Аляксей працуе на ферме болей за дзесяць гадоў, не раз атрымліваў падзякі за сваю работу ад кіраўніцтва гаспадаркі і раёна.

Камунальныя стасункі

ФОРМУЛА КІРАВАННЯ ЖЫЛЛЁМ

Давер уласнікаў, дапамога дзяржавы і навучаныя прафесіяналы

У Беларусі створаць школу навучання спецыялістаў па кіраванні нерухомасцю, перад пачаткам капрамонту будуць праводзіць грамадскія слуханні па тарыфах жыллёва-камунальных паслуг, а мясцовыя ўлады, якія займаюцца пытаннямі дзейнасці таварыстваў уласнікаў, стануць павышаць свае веды. Пра змены ў Жыллёвы кодэкс Беларусі, неабходнасць дыялогу паміж уладамі і ўласнікамі, абавязковую дапамогу дзяржавы і шмат што іншае гаварылі ўдзельнікі канферэнцыі па прафесійным кіраванні жыллём, якую сёлета ўжо дзявяты раз арганізавала Міжнародная асацыяцыя менеджменту нерухомасці (МАМН).

СТАР. 4

Мазгавы штурм

ШКОЛА ЗАЎТРАШНЯГА ДНЯ

У трэндзе — медыянавыкі, гейміфікацыя і сторытэлінг

«Што для мяне EdCamp? Магчымасць сустрэцца з настаўнікамі з усёй Беларусі, якія ўжо сталі сябрамі падчас такіх жа нефармальных канферэнцый і фестываляў. Магчымасць быць вольнай у выбары. Магчымасць пачуць безліч цікавых ідэй! Гонар за тое, што ў нас столькі неабыякавых і цікавых педагогаў! Неверагодная колькасць прыёмаў у «скарбоначку». Нейкі выбух мозга! Зараз адбываецца бесперапынная рэфлексія, і мяне не пакідае думка, што мне мала! Так шкада, што немагчыма было разарвацца, бо хацелася пабываць на ўсіх майстар-класах, якія праходзілі адначасова. Мінулы EdCamp быў цікавы, а гэты нейкі неперадавальна яскравы і эмацыянальны... Сапраўднае адкрыццё — мноства маладых і бясконца таленавітых настаўнікаў. Гэта разбурэнне стэрэатыпаў пра тое, што ў педагогі ідуць толькі тыя, каму больш нікуды для паступлення балаў не хапіла. Гэта крута назіраць і радасна! З кожным разам усё больш і больш люблю гэту «настаўніцкую тусоўку», якая множыцца, але становіцца ад гэтага яшчэ больш якаснай і цікавай. Столькі апантаных сваёй справай настаўнікаў (і не толькі) на адзін квадратны метр плошчы не часта сустрэнеш. Няхай нам усім хопіць сіл, каб дачакацца наступнай сустрэчы», — падзялілася сваімі меркаваннямі пасля завяршэння другой педагагічнай неканферэнцыі настаўніца пачатковых класаў з сярэдняй школы № 1 Лагойска Святлана ІВАНЮШЫНА.

СТАР. 7

ВЫКАНАЦЬ АБЯЦАНАЕ

Праграма, прынятая на V Усебеларускім народным сходзе, мусіць быць рэалізавана

Пра гэта заявіў Аляксандр Лукашэнка, прымаючы з дакладам Сяргея Румаса.

Аснова, а потым дапаўненні

У пачатку сустрэчы кіраўнік дзяржавы выказаўся наконт прапановы прэм'ер-міністра па праграме дзейнасці ўрада на 2019—2020 гады. «Я так паглядзеў гэтыя ўсе матэрыялы і разумею, што праграма, прынятая на Усебеларускім народным сходзе, непахісная, і яна павінна быць выканана, — падкрэсліў ён. — У адваротным выпадку — з чым мы прыйдзем да народа? У рамках і параметрах гэтай праграмы — калі ласка, любыя мерапрыемствы ўрада я толькі буду вітаць. Галоўнае, каб быў вынік».

Прэзідэнт дадаў, што ўсе мерапрыемствы былі вывераныя. «Мы людзі вопытныя, нам ужо эксперыментаваць няма чаго, наўрад ці знойдуцца пытанні для нейкіх эксперыментаў. Нават прапановы, якія ішлі ад старога ўрада, і вы іх падтрымліваеце ў новым ўрадзе, па стварэнні на шэрагу прадпрыемстваў наглядальных саветаў — ніякіх пярэчанняў не будзе, але будзе вельмі сур'ёзны кантроль і за дзейнасцю ўрада па рэалізацыі гэтых прапаноў, і асабліва кантроль за тымі старшынямі наглядальных саветаў, якія будуць прызначаны на гэтыя пасады», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Цэнтральны пасыл Прэзідэнта наступны: можна праводзіць любыя мерапрыемствы, аднак неабходна выканаць асноўную праграму — абяцанні народу.

Грошы — не з неба

Што датычыцца сацыяльных пытанняў, то тут кіраўнік дзяржавы спыніўся на двух момантах — заработная плата і пенсіі. Ён заявіў, што ўрад палічыў, што «сёлета рэальныя пенсіі мы павысім дзесьці на 8-9 %». Такое становішча спраў беларускі лідар назваў нядрэнным, пры гэтым дадаўшы, што трэба рухацца і далей у наступным годзе. «Мы плануем, што ў нашай краіне заработная плата ўжо пераваліць праз тысячу рублёў за кошт таго, што мы падымем заработную плату ў нізкааплатных слаёў насельніцтва».

Паводле слоў Прэзідэнта, і па гэтых пытаннях рашэнні прынятыя, яны таксама знаходзяцца на кантролі. «І ўрад хай павольна, але ў гэтым кірунку рухаецца. Усе людзі павінны разумець, што грошы павінны быць зароблены», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Рабіць трэба сваё

Акрамя таго, Прэзідэнт закрануў яшчэ два пытанні — імпартазамяшчэнне і пасярэдніцтва.

«Я вось гляджу, як некаторыя нашы службовыя асобы целяпаюцца, у тым ліку ў Оршы, іншых гарадах — ах, што мы размесцім на свабодных плошчах? Імпартазамяшчэнне, Сяргей Мікалаевіч, трэба размяшчаць», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

У прыклад беларускі лідар прывёў зборку легкавых аўтамабіляў: пакуль колькасць дэталяў айчыннай вытворчасці там не перавышае 50 %, а трэба, каб усе выраблялася ў Беларусі. Прэзідэнт прапанаваў рабіць самастойна тыя ж сядзенні, а з цягам часу — рухавікі і трансмісіі. Несумненна, для гэтага неабходны тэхналогіі, аднак Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што гэтага ў свеце хапае, — іх трэба браць, купляць адпаведнае абсталяванне і вырабляць па імпартазамяшчэнні ўсё, што неабходна, — «ад зубачыстак да рухавікоў».

«Таму імпартазамяшчэнне — гэта вельмі важнае пытанне, нічога не трэба прыдумляць, трэба ставіць станкі, тэхналагічнае абсталяванне і вырабляць камплектуючыя для нашых хай нават гігантаў — МТЗ, МАЗ, БелАЗ і гэтак далей. Мора работы», — канстатаваў ён.

Што датычыцца пасярэдніцтва, то па гэтай тэме кіраўнік дзяржавы расказаў, што вывучыў карупцыйныя схемы, за што людзі ідуць у следчы ізалятар, а потым і ў турму. «І перш за ўсё наш брат — чыноўнікі. І ўсе павязаныя пасярэдніцкімі схемамі. І што дзівіць: у нас пасярэднікі нават на беларускую прадукцыю. У Мінску вырабляюць і праз пасярэдніка мінскія ж прадпрыемствы купляюць, — дадаў ён. — Розныя бываюць там выпадкі і іншае, але гэта ўжо не тыя моманты, калі, ведаеце, у кагосьці грошы былі, у нейкага прыватніка, а наш спажывец не мог узяць у банку грошы. І вось ён ішоў да яго, той і працэнт меншы мог даць, і на гэтым былі завязаныя пасярэдніцкія структуры. Але ж пасярэднікі сёння ў вас, у банках бяруць грошы, ідуць, купляюць прадукцыю на нейкім прадпрыемстве і перапрадаюць тут жа нашым прадпрыемствам. Але гэта абсурд поўны, ды і трэба паглядзець пасярэднікаў па імпарце».

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў: ён не хоча выдаваць нейкія нярыначныя рэкамендацыі, але пасярэдніцтва стала праблемай. Камітэту дзяржаўнага кантролю было даручана заняцца гэтай праблемай, але пакуль руху няма, дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт даручыў прэм'ер-міністру ўзяць на кантроль і ўнесці прапановы да канца года па пытаннях імпартазамяшчэння і пасярэдніцтва.

Некалькі слоў пра спорт

Дарэчы, закрануў беларускі лідар і тэму айчыннага футбола (Сяргей Румас — старшыня Беларускай федэрацыі футбола):

«Калі мы не можам з Люксембургам і Малдовай гуляць, хоць я не хачу прынізіць Малдову — малайцы хлопцы, выйшлі, зубы сціснулі і гулялі як мае быць. Ну а нашы — як заўсёды. Таму вось наша ідэалогія. Вельмі шкада. Нешта нам трэба рабіць і з футболам, бо вось гэты добры ўсплёск, які адбыўся, ён заўтра згасне, і вы будзеце на ўзроўні гэтых дынамаўскіх хакеістаў гуляць. Але гэта асобная тэма, мы яшчэ да спорту вернемся».

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

❍ Каментарый у тэму

РЭАЛЬНЫ РОСТ ПЕНСІЙ СЁЛЕТА СКЛАДЗЕ КАЛЯ 8 %

Пра гэта журналістам расказаў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Румас па выніках нарады з кіраўніком дзяржавы.

Ён адзначыў, што на сустрэчы з Прэзідэнтам праінфармаваў яго аб выніках работы эканомікі за тры кварталы бягучага года. Па выніках верасня эканамічны рост, які ёсць у краіне сёлета, стабілізаваўся на ўзроўні 3,7 %. Акрамя таго, усе сем ключавых паказчыкаў дзейнасці ўрада выкананы. Інфляцыя знаходзіцца ў межах гадавога параметра, нягледзячы на «ўсплёск», які адбыўся ў жніўні. Індэкс спажывецкіх цэн павялічыўся на 3,7 % і, па разліках урада, па выніках 2018 года не выйдзе за межы 6 %.

Таксама Сяргей Румас нагадаў, што ўрад скончыў работу над праграмай дзейнасці, аднак перад унясеннем яе ў парламент спатрэбілася ўдакладніць у кіраўніка дзяржавы асобныя яе аспекты. Як ужо адзначаў беларускі лідар, праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця нашай краіны на 2016—2020 гады, а таксама шэраг яго даручэнняў, абвешчаных у яго пасланні ў красавіку бягучага года, павінны быць выкананыя.

Паводле слоў прэм'ер-міністра, усе гэтыя задачы ўлічаны, згаданы дакумент перафарматаваны ў іншым выглядзе. Кожны з 20 раздзелаў вызначае мэту і задачы, механізмы іх выканання, індыкатыўныя параметры, якія будуць з'яўляцца сведчаннем выканання або невыканання гэтых задач. За кожным з раздзелаў праграмы замацаваны кіраўнікі ўрада, ключавыя міністры. «Гэты дакумент пасля нязначных дапрацовак будзе ўнесены ў парламент ва ўстаноўлены тэрмін (да 18 кастрычніка)», — дадаў ён.

ЗНОЎ ПРА ГРОШЫ

Выказаўся Сяргей Румас і з нагоды заробкаў. «Мы разлічваем, што, калі з'явяцца даныя верасня, у краіне сярэдні заробак выйдзе на тысячу рублёў, — і гэты паказчык павінен захавацца да канца 2018 года. Налета кіраўнік дзяржавы даручыў ураду зрабіць асноўны ўпор на асоб, якія атрымліваюць невысокую заработную плату, і ўрад рыхтуе сёння пералік мер для таго, каб заробак у нізкааплатных слаёў насельніцтва рос больш высокімі тэмпамі», — сказаў кіраўнік урада.

Ён таксама дадаў, што такі рост заработнай платы не дазволіў ураду ўтрымаць суадносіны сярэдняй пенсіі да сярэдняй заработнай платы на ўзроўні 40 %. Па стане на 1 жніўня гэты паказчык роўны 36,2 %. «Сёння кіраўнік дзяржавы падтрымаў прапанову ўрада і даручыў унесці пакет дакументаў па яшчэ адным (трэцім на працягу гэтага года) павышэнні пенсій у сярэднім на 5,3 %. Такім чынам, з улікам гэтага павышэння рэальны рост пенсій сёлета складзе каля 8 %», — адзначыў Сяргей Румас.

Як вынікае з вышэйсказанага, з 1 лістапада пенсіянеры атрымаюць пяцідзесяцэнтную прыбаўку да пенсіі.

Што датычыцца 2019 года, то тут Прэзідэнт даручыў, каб суадносіны ў 40 % сярэдняй пенсіі да сярэдняй зарплаты былі адноўлены і іх выкананне было адным з ключавых паказчыкаў у рабоце ўрада.

Таксама прэм'ер-міністр расказаў, што сёлета мы застанёмся ў калідоры па назначанай інфляцыі да 6 %. На наступны год у прагнозных дакументах — зніжэнне інфляцыі да 5 %. На яго думку, сёння адсутнічаюць негатыўныя фактары, якія б сведчылі пра тое, што паказчыкі інфляцыі не будуць выкананыя.

УВАГА ДА ДЭТАЛЯЎ

Імпартазамяшчэнне. Па гэтым кірунку Сяргей Румас заявіў, што сёння ў кожным міністэрстве ёсць даручэнне аб уважлівым аналізе імпарту, які закупляе наша краіна. Гэта робіцца для таго, каб арганізаваць пры адпаведных аб'ёмах вытворчасць такіх тавараў у Беларусі. Дарэчы, Орша — прыклад таго, як на практыцы дадзеныя даручэнні будуць выконвацца. У гэтым горадзе ёсць некалькі буйных заводаў, якія маюць лішнія плошчы, — яны ж могуць стаць пляцоўкамі для размяшчэння імпартазамяшчальных вытворчасцяў, у прыватнасці для айчыннага аўтамабілебудавання.

Пасярэдніцтва. Ці можна адмовіцца ад яго ва ўсіх сферах? І ці трэба? Як дзейнічаць? Можа, чагосьці не хапае ў заканадаўчай сферы? У адказ на гэтыя пытанні прэм'ер-міністр адзначыў, што ні ў адным з даручэнняў няма поўнай забароны на пасярэдніцтва, паколькі ў некаторых сферах яно проста неабходна. Узяць тыя ж прадуктовыя крамы: не пойдуць жа людзі купляць кожны тавар наўпрост да вытворцы. Такім чынам, у некаторых сферах пасярэдніцтва — неабходны элемент, ад яго не ўцячы.

Аднак, дадаў ён, выяўляецца шмат фактаў, калі тавар прадаецца, праходзячы праз некалькі рук, — і на кожным звяне гэтага ланцужка адбываецца павелічэнне кошту. Сяргей Румас растлумачыў пазіцыю кіраўніка дзяржавы: калі Прэзідэнт кажа аб выкараненні пасярэдніцтва, ён у першую чаргу мае на ўвазе вось такія прыклады, якія прыводзяць да неканкурэнтаздольнасці айчыннай прадукцыі, незаконнага ўзбагачэння прадпрымальнікаў.

Па гэтай тэме ва ўрадзе ёсць тры даручэнні беларускага лідара, на сённяшні дзень ужо праведзена вялікая работа па выбудоўванні аптымальных з пункту гледжання эканамічнага сэнсу спосабаў продажу як беларускай прадукцыі, так і імпартнай. На думку прэм'ер-міністра, гэта пытанне павінна знаходзіцца на пастаянным кантролі, таму што прадпрымальнікі здольныя выдумляць усё новыя і новыя схемы, якія не заўсёды могуць быць добрыя для нашых вытворцаў. На вяршыні павінна стаяць эканамічная мэтазгоднасць, пераканаць кіраўнік урада.

Парламенцкі дзённік

НОВАЕ Ў ЗАКАНАДАЎСТВЕ

На чарговым пасяджэнні дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі разгледзелі дзесяць пытанняў. У гэты спіс увайшлі змяненні законаў, якія датычацца пагранічнай бяспекі, трансплантацыі органаў і асабліва ахоўных тэрыторый.

Змяненні ў закон «Аб транспланталогіі органаў і тканак чалавека» пракаментаваў **Алег РУМО, член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы.** «За апошні час мы сталі заўважаць, што колькасць трансплантацый ад жывых родных донараў у нашай краіне стала паступова памяншацца. Гэта абумоўлена цэлым шэрагам прычын, галоўнай з якіх з'яўляецца спецыфіка нашага грамадства. Беларускія сем'і, на жаль, малаколькасныя. І таму знайсці абсалютна здаровых людзей у гэтых невялікіх сем'ях, якія гатовы ахвяраваць органы сваім родным, даволі цяжка. У гэтай сувязі мы прапаноўваем два новаўвядзенні, якія дазволяць, з нашага пункту гледжання, істотна пашырыць гэты спектр жывых бязвыплатных родных донараў, не згубіўшы пры гэтым якасць выканання аперацыйных умяшанняў», — адзначае ён. Цяпер кола жывых родных донараў пашырана: імі могуць стаць асобы, якія маюць агульных продкаў да прадзеда і прабабкі. «Другое найважнейшае змяненне датычыцца нашага міжнароднага супрацоўніцтва. Беларуская транспланталогія — гэта на сёння своеасаблівы брэнд нашай краіны, — лічыць сенатар. — У гэтай сувязі вялікая колькасць нашых заходніх партнёраў і нашых сяброў у Расійскай Федэрацыі гатовы супрацоўнічаць на ўзаемавыгаднай бязвыплатнай аснове ў абмене донарскімі органамі, у паляпшэнні якасці аказання транспланталагічнай дапамогі як у Беларусі, так і ў іншых краінах. Для гэтага неабходна мець вельмі празрыстую зразумелую заканадаўчую базу, якая паставіць гэты працэс у рамкі і дазволіць нам працаваць перш за ўсё для таго, каб нашым беларускім грамадзянам павялічыць колькасць аперацый і палепшыць якасць трансплантацый, якія выконваюцца».

У закон «Аб дапаможных рэпрадуктыўных тэхналогіях» прапаноўваліся наступныя змяненні. Па-першае, гэта павелічэнне ўзросту донараў. Так, калі жанчына не можа самастойна вынасіць і нарадзіць дзіця, яе маці або сястра да 49 гадоў можа стаць донарам яйцаклетак або сурагатнай маці. У мужчын — донараў палавых клетак — павысілі верхнюю ўзроставую мяжу з 40 гадоў да 50.

Аляксандр СТАРАВОЙТАЎ, член Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы, каментуе: «На сёння Рэспубліка Беларусь мае каля 14 % бясплодных пар. Гэта даволі высокі паказчык. Ён яшчэ не крытычны. Па даных Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, крытычным паказчыкам па бясплоддзі з'яўляецца 16 % і больш. Улічваючы, што медыцына развіваецца, ёсць розныя віды тэхналогій, якія дазваляюць зрабіць пары шчаслівымі, а жанчыну зрабіць матуляй, то кожны год у Беларусі ўсё больш і больш дзяцей нараджаюцца шляхам экстракарпаральнага апладнення. І гэты працэс нельга тармазіць, яго трэба развіваць».

На гэтым пасяджэнні разглядаўся і адзін законапраект, які быў унесены непасрэдна дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў. Ён датычыцца асабліва ахоўных тэрыторый. Дакумент напоўнены нормамі прамога дзеяння і ўніверсальнымі механізмамі, звязанымі з работай з асабліва ахоўнымі прыроднымі тэрыторыямі. Таксама ён накіраваны на дасягненне Мэты ўстойлівага развіцця № 15 «Захаванне экасістэм сушы».

Анатоль ЛАПО, старшыня Дзяржаўнага пагранічнага камітэта Беларусі, расказаў пра эксперымент у прапускным пункце Казловічы, дзе праязджае грузавы транспарт. Там мытныя органы на працягу трох месяцаў выконвалі функцыі і пагранічнага кантролю. Вынікі станоўчыя, у тым ліку скараціўся час праходжання афармлення. Плануецца, што з лютага 2019-га частка функцый пагранічнага кантролю будзе перададзена мытным органам у пункце пропуску. Таксама законапраект пашырае пералік дакументаў, з якімі грамадзяне маюць права знаходзіцца ў пагранічнай зоне (зараз толькі з пашпартам).

Таксама Анатоль Лапо пракаментаваў для журналістаў сітуацыю на ўкраінскай граніцы: «За гэты год толькі нашы ўкраінскія калегі-пагранічнікі на беларуска-ўкраінскай граніцы затрымалі каля 100 адзінак зброі, каля 12 тысяч боепрыпасаў і некалькі дзясяткаў гранат. Мы, беларускія пагранічнікі, затрымалі за гэты перыяд каля 80 адзінак зброі і каля 1200 боепрыпасаў. Мы адзначаем, што такая праблема ёсць, і яна не можа не хваляваць як кіраўніка дзяржавы, так і пагранічнікаў. І мы, пагранічнікі абедзвюх краін, зробім усё, каб гэтыя патокі спыніць. Мы працуем у звязцы».

Надзея АНІСОВІЧ.

МАЛАДЗЁЖНЫ МАРАФОН

«Камсамолу — 100: эстафета пакаленняў»

Сёння ў Рэспубліканскім доме моладзі БРСМ дасць старт маладзёжнаму марафону пад такой назвай, прымеркаванаму да векавога юбілею Усесаюзнага камсамола.

Як расказалі ў Цэнтральным камітэце БРСМ, часткай мерапрыемства стане мабільная экспазіцыя, якая адлюстроўвае гісторыю станаўлення і ўмацавання маладзёжнага руху краіны: калекцыя камсамольскіх білетаў і значкоў розных пакаленняў, камсамольскія курткі байцоў студэнцкіх атрадаў, выразкі з камсамольскіх газет і часопісаў, пласцінкі з камсамольскімі песнямі, фатаграфіі, плакаты, падарункі і сувеніры, уручаныя ЦК камсамола. Многія экспанаты будуць прадстаўлены рэгіёнамі краіны.

Не абыдзецца юбілейны старт без камсамольскіх песень і вершаў, тэматычных фотазон і інсталяцый.

У дзень старту марафону арганізатары праекта кінуць кліч для збору камсамольскіх экспанатаў па ўсёй краіне. Ахвотныя змогуць перадаць іх з 17 па 25 кастрычніка ў Рэспубліканскі дом моладзі (Цэнтральны камітэт БРСМ, кабінет 63), самыя цікавыя ўвойдуць у тэматычную экспазіцыю і будуць прадстаўлены ўдзельнікам рэспубліканскага ўрачыстага сходу і святочнага канцэрта, прысвечаных юбілею камсамола.

Маладзёжны марафон «Камсамолу — 100: эстафета пакаленняў», які будзе праходзіць да 29 кастрычніка, падхопяць актывісты Саюза моладзі ў раёнах і гарадах краіны. Яны правядуць дыялогі пакаленняў, сустрэнуцца з камсамольцамі розных гадоў. Падчас сустрэч, а таксама пошукавай работы будуць запісаны гісторыі відавочцаў тых падзей, сабраны прадметы (узнагароды, фатаграфіі і іншае), якія адлюстроўваюць гісторыю камсамольскага руху ў кожным рэгіёне.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Чулі?!

Мінск увайшоў у тройку самых чыстых гарадоў свету

Беларуская сталіца ўвайшла ў тройку самых чыстых гарадоў свету паводле рэйтынга амерыканскага інтэрнэт-рэсурсу фінансавых і аналітычных навін The Street.

Усяго ў спіс, складзены The Street, увайшлі 30 гарадоў, пры гэтым Менск размясціўся на трэцім месцы. «Сталіца і найбуйнейшы горад Беларусі часта рэкламуецца турыстычнымі сайтамі як самы чысты горад у свеце. Працавітыя работнікі клапоцяцца аб шматлікіх парках горада і рэгулярна падтрымліваюць на вуліцах чысціню», — гаворыцца ў апісанні горада.

Першыя два месцы ў рэйтынгу чыстых гарадоў занялі Сінгапур і Токіа. Услед за беларускай сталіцай, на чацвёртым месцы, размясціўся яшчэ адзін японскі горад — Кіёта. У дзясятку таксама ўвайшлі Казань, Медзіна, Абу-Дабі, Тайбэй, Цюрых, Стакгольм. Сталіца Расіі Масква заняла 14-е месца. Замыкае трыццатку амерыканскі Бостан.

Складальнікі рэйтынга засноўваліся на водгуках карыстальнікаў анлайн-сэрвісу браніравання жылля Booking.com.

ІНТЭРНЭТ-РОЎМІНГАМ БЕЛАРУСЫ КАРЫСТАЮЦЦА НАВАТ У МАЗАМБІКУ

Беларусы сталі спажываць больш інтэрнэт-трафіку ў замежных паездках. Аналізуючы BigData, эксперты МТС прагназуюць, што бягучы год стане рэкордным па аб'ёмах спажывання інтэрнэту. Надзвычай актыўным аказаўся сезон адпачынкаў: калі мінулым летам абаненты ў роўмінгу прапампавалі 244 907 МБ трафіку, то гэтым — 2 670 116 МБ, што значыць: інтэрнэт-трафік вырас больш чым у 10 разоў.

Бум спажывання інтэрнэт-трафіку ў МТС звязваюць з запускам паслугі «Unlim за мяжой». Яна дазволіла абанентам карыстацца інтэрнэтам у роўмінгу без абмежаванняў па аб'ёме, што, у сваю чаргу, змяніла стаўленне беларусаў да анлайн-роўмінгу, забяспечыла большы ўзровень свабоды, чым абаненты і скарысталіся.

А вось галасавымі званкамі ў роўмінгу сталі карыстацца радзей. Усе апошнія гады дынаміка галасавых кантактаў дэманструе адмоўную тэндэнцыю. У параўнанні з 2017 годам колькасць званкоў у роўмінгу зменшылася на 12 %. Тое ж самае датычыцца і SMS, колькасць якіх скарацілася на 21 %.

За летнія месяцы абаненты МТС наведалі больш за 120 краін. Найбольш актыўна інтэрнэт-трафік беларусы выкарыстоўвалі ў Расіі, Украіне і Турцыі. Акрамя таго, абаненты МТС часта знаходзіліся анлайн у Польшчы, Літве і Італіі. У першую дзясятку таксама ўвайшлі Германія, Іспанія, Латвія і Грэцыя.

Акрамя падарожжаў па топавых напрамках, беларусы гэтым летам наведвалі і экзатычныя краіны, напрыклад Мазамбік, Перу, Грэнландыю, Панаму і Аргенціну.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

NBC: у ЗША фіксуюць рост колькасці кібератак на інфраструктуру, якая задзейнічана на выбарах

ЗША фіксуюць павелічэнне колькасці спроб арганізацыі кібератак з боку невядомых хакераў на амерыканскую інфраструктуру, што задзейнічана пры правядзенні выбараў. Пра гэта паведаміла тэлекампанія NBC.

Яна спасылаецца на даклад аднаго з аддзяленняў міністэрства ўнутранай бяспекі ЗША, які трапіў у яе распараджэнне. «Нам стала вядома аб узрослай колькасці кібератак, нацэленых на выбарчую інфраструктуру ў 2018 годзе», — адзначаецца ў ім. У лістападзе ў ЗША пройдуць прамежкавыя выбары ў Кангрэс.

У дакладзе гаворыцца, што невядомыя хакеры «на рэгулярнай аснове» здзяйсняюць такія напады з рознымі мэтамі, у тым ліку для таго, каб выклікаць раскол у грамадстве, выкрасці канфідэнцыяльныя звесткі і падарваць веру амерыканскіх грамадзян у выбарчыя працэсы, адзначае NBC. Па даных канала, ведамства пакуль не мае інфармацыі, хто можа стаяць за такімі нападамі, аднак усе яны былі папярэджаны або пацярпелі няўдачу.

Як паведамляе NBC, у дакладзе таксама гаворыцца пра спробы замежных дзяржаў, уключаючы Кітай і Расію, з дапамогай умяшання ў выбары паўплываць на палітычны клімат у ЗША.

Эквадор склаў правілы паводзін для Асанжа

Эквадор склаў для заснавальніка WikiLeaks Джуліяна Асанжа новы рэгламент паводзін на тэрыторыі пасольства краіны ў Лондане.

Новыя правілы забараняюць Асанжу адначасова прымаць больш за трох гасцей; кожны наведвальнік таксама павінен загадзя даслаць запыт па электроннай пошце. Асанж не можа рабіць заявы, якія могуць быць расцэненыя як умяшанне ў справы іншых дзяржаў, пад пагрозай пазбаўлення статусу бежанца.

Пасольства таксама больш не будзе аплачваць выдаткі Асанжа на харчаванне, медыцыну і пральню, пакінуўшы за сабой толькі аплату камунальных паслуг. Асанж можа выходзіць у інтэрнэт з уласных прылад, а выкарыстанне камп'ютараў дыпмісіі ім магчыма толькі ў крайніх выпадках. Асобна ў правілах прапісана неабходнасць захавання Асанжам і яго гасцямі чысціні і правілаў гігіены: у прыватнасці, заснавальнік WikiLeaks павінен сам карміць свайго ката і прыбіраць за ім.

Урад Эквадора, які прыйшоў да ўлады ў 2017 годзе, узяў курс на паляпшэнне адносін з ЗША і Вялікабрытаніяй. З-за гэтага новае кіраўніцтва рэспублікі публічна называе сітуацыю з Асанжам «праблемай».

Прадказана падзенне аб'ёмаў вытворчасці піва з-за змены клімату

Вучоныя ўніверсітэта Усходняй Англіі высветлілі, што глабальнае пацяпленне прывядзе да змяншэння аб'ёмаў вытворчасці ячменю — асноўнага інгрэдыента піва. У выніку засух, якія паўплываюць на сельскагаспадарчыя культуры, спажыванне алкагольнага напою ў свеце ўпадзе на 16 працэнтаў. Пра гэта паведамляе выданне Science Alert.

Вядома, што кліматычныя змены знізяць вытворчасць кавы і віна. У новым даследаванні спецыялісты вызначылі, што рост глабальнай сярэдняй тэмпературы таксама адаб'ецца і на даступнасці піва. Паводле ацэнак, у залежнасці ад складанасці ўмоў надвор'я можа быць страчана да 17 працэнтаў ураджаю ячменю. Гэта, у сваю чаргу, прывядзе да значнага скарачэння аб'ёмаў вытворчасці піва і зніжэння яго спажывання на 29 мільярдаў літраў, што эквівалентна ўсяму піву, якое спажываецца ў ЗША. Акрамя таго, вучоныя прадказваюць рост цаны ў два разы ў сяродднім.

Эфект ад глабальнага пацяплення будзе найбольш значны ў Кітаі, дзе ўзровень спажывання піва самы высокі ў свеце. Чакаецца, што ў гэтай краіне продажы пеннага напою зменшацца на 4,3 мільярда літраў.

Крымінал

БЕЗ ТЭРМІНУ ДАЎНАСЦІ

Як паведамілі ў Следчым камітэце Рэспублікі Беларусь, у Гомелі завершана расследаванне забойства таксіста, здзейсненага ў 1984 годзе.

34 гады таму, у ноч з 26 на 27 лютага на вуліцы Ільіча горада Гомеля двое мужчын селі ў таксі і па дарозе напалі на кіроўцу. Зламыснікі сціснулі яму шыю, пасля чаго нанеслі некалькі ўдараў тупымі прадметамі і шылам па розных частках цела. Пасля таго як аўтамабіль спыніўся, кіроўцу выцягнулі на вуліцу і збівалі далей. Затым бандыты перанеслі яго на бераг возера і пакінулі там ляжаць на марозе. Ад атрыманых цялесных пашкоджанняў кіроўца таксі памёр.

Зламыснікі выкралі з аўтамабіля выручку, а таксама партманет, наручны гадзіннік, ключ ад кватэры, пасведчанне кіроўцы і іншыя рэчы пацярпелага.

Раскрыць тады злачынства «па гарачых слядах» праваахоўнікам не ўдалося. Але ў той жа час былі зафіксаваныя сляды далоняў аднаго з іх. Праз гады з упраўлення Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз па Гомельскай вобласці ва УУС Гомельскага аблвыканкама паступіла інфармацыя аб супадзенні гэтых слядоў з адбіткамі далоняў мужчыны, арыштаванага за рабаванне.

Расследаванне забойства таксіста было адноўлена. Пачалася карпатлівая праца па зборы доказаў віны названай асобы і высвятленні асобы яго саўдзельніка. Былі паўторна дапытаны ўсе сведкі, праведзены следчыя эксперыменты і вочная стаўка, праверaны паказанні на месцы здарэння з удзелам падазраванага з ужываннем відэагуказапісу. Па пастановах, вынесеных следчым, супрацоўнікамі УДКСЭ па Гомельскай вобласці праведзены шэраг экспертыз, у тым ліку дадатковыя судова-медыцынскія, дактыласкапічныя і медыка-крыміналістычныя экспертызы.

На падставе аналізу ўсіх сабраных па справе доказаў следства прыйшло да высновы аб дачыненні жыхара Рэчыцкага раёна да забойства таксіста. Яго дзеянні кваліфікаваныя па ч. 2 арт. 89 (разбой, здзейснены па папярэдняй змове групай асоб, з прычыненнем цяжкіх цялесных пашкоджанняў), п. п. «а», «е» арт. 100 (забойства з карыслівасці, здзейсненае з асаблівай жорсткасцю) Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (у рэдакцыі 1960 года).

Крымінальная справа вывучана пракурорам і накіравана для разгляду ў суд.

Правядзенне следчых дзеянняў і аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў, накіраваных на ўстанаўленне саўдзельніка злачынства, працягваецца.

Сяргей КУЛАКОЎ.

ФОРМУЛА КІРАВАННЯ ЖЫЛЛЁМ

Прыватнае паветра ў сценах агульнай уласнасці

Каб зацікавіць гаспадароў кватэр у клопаце пра ўласнае жыллё, трэба заваяваць іх давер і ўпэўніць, што ўсё, што робіцца дзяржавай, — дзеля іх і на доўгатэрміновую перспектыву. Рамачныя ўмовы, якія можа забяспечыць улада, добрая заканадаўчая база і давер уласнікаў, — формула, якая дазволіць дасягнуць прафесійнага кіравання жыллём у Беларусі. Так мяркуюць нямецкія спецыялісты, якія дапамагаюць наладжваць у нашай краіне палітычны дыялог і адаптаваць свой вопыт пры актуалізацыі беларускага заканадаўства.

— Слухаючы адно аднаго, мы вырашылі праблемы, якія былі ў нас у Германіі, і я ведаю, як з дапамогай палітычнага дыялогу дасягнуць гэтага тут. З аднаго боку, дырэктыўнымі рашэннямі зверху нічога не дасягнуць без падтрымкі людзей, з другога — незадаволенасць уласнікаў нічога не вырашыць без падтрымкі зверху, — упэўнены **Вернэр МЕРКЕЛЬ, старшыня праўлення МАМН.**

Сапраўды, у адзіночку ні дзяржава, ні ўласнік нічога не зробяць. З такім меркаваннем згодны ўсе ўдзельнікі канферэнцыі з васьмі краін, якія таксама маюць вопыт прыватызацыі і цяжкасцяў, з якімі яны сутыкнуліся. Спецыялісты ўпэўнены: забяспечыць неабходныя рамачныя ўмовы — задача дзяржавы, аднак пры гэтым яе ўдзел у жыцці ўласнікаў павінен абмяжоўвацца прынцыпам: столькі, колькі неабходна, але па магчымасці мала.

— Кватэра — толькі частка будынка, яна можа існаваць, толькі калі захоўваецца дом, — мяркуе Вернэр Меркель. — Тое, што чалавек набывае ва ўласнасць, — фактычна паветра, у межах якога можна рухацца і якое з усіх бакоў абкружана агульнай уласнасцю, асобна ад якой існаваць нельга. Неабходна дэкларацыя аб падзеле агульнай уласнасці, каб было разуменне, дзе агульная маёмасць, а дзе — прыватная.

Падтрымка дзяржавы патрэбна яшчэ і для таго, каб чалавек не адчуваў, што яго зрабілі ўласнікам прымусова. Прыватнага жылля ў Беларусі 94 %, аднак многія, пэўна, хацелі б ім не валодаць, а арандаваць на добрых умовах. Асабліва тыя, у каго няма сродкаў выконваць доўгатэрміновыя абавязкі ўласніка па аплаце паслуг і захаванні дома ў належным стане.

Пяць дзён на экзамен і 56 гадзін на навучанне

Прафесійных кіраўнікоў нерухомасцю ў нашай краіне дагэтуль не хапае. Няма прафесіяналаў з практычным вопытам, якія падрыхтавалі б адпаведных кваліфікаваных кіраўнікоў. Тым не менш Міністэрства ЖКГ прызнае, што кіраванне — гэта асноватворная паслуга, з дапамогай якой забяспечваюцца ўсе працэсы, звязаныя з эксплуатацыяй шматкватэрнага жылля, а прафесіяналізм у кіраванні — аснова якаснага абслугоўвання і камфортнага пражывання. Гэта дазваляе спадзявацца, што неўзабаве мы займеем кіраўнікоў, веды якіх будуць атрыманы не за два тыдні перакваліфікацыі, як цяпер, а на базе прафесійнай адукацыі.

Прафесія спецыяліста па кіраванні нерухомасцю сумеснага домаўладання абазначана ў Адзіным кваліфікацыйным даведніку пасад служачых. Сумесна з Мінжылкамгасам распрацавана дарожная карта, на падставе якой у наступным годзе пачнуць ствараць сваю беларускую школу навучання кіраўнікоў. І рабіць гэта трэба на базе каледжаў пры атрыманні трохгадовай сярэдняй спецыяльнай адукацыі, каб з часам падрыхтаваная моладзь змагла замяніць некваліфікаваных кіраўнікоў, якія цяпер часта абіраюцца на сходзе ўласнікаў з жыхароў-пенсіянераў, мяркуе **Генадзь КАЛЁНАЎ, выканаўчы дырэктар МАМН.**

— Дзяржаве жыццёва неабходны такі крок, бо рыхтаваць трэба не толькі кадры кіраўнікоў для таварыстваў уласнікаў (ТУ), а і спецыялістаў жыллёва-камунальных службаў. Сённяшнія курсы павышэння кваліфікацыі спецыялістаў сумежных прафесій, на якія даецца ў лепшым выпадку 56 гадзін навучання, — дыскрэдытуюць саму ідэю прафесіі спецыялістаў па кіраванні нерухомасцю. Такі чалавек пачынае працаваць, робіць памылкі, і, як вынік, кажуць, што ідэя самакіравання кепская. У Германіі пасля каледжа толькі экзамен у гандлёва-прамысловай палаце займае пяць дзён, а ў нас за два дні рыхтуюць спецыяліста?! А вось у каледжы моладзь за тры гады зможа атрымаць веды і вопыт, каб без практычных памылак кіраваць нерухомасцю.

Вучыць і рэалізоўваць

З неабходнасцю прафесіяналізацыі кіраўнікоў нерухомасцю, набыцця ведаў, якія можна атрымаць толькі шляхам перадачы вопыту, напрацаванага гадамі, і дыялогу з уласнікамі цалкам згодны і ў Міністэрстве ЖКГ.

— Улада павінна дапамагчы ўласнікам прыняць рашэнне, калі яны не могуць вызначыцца самастойна. Людзі павінны быць забяспечаны нармальнымі паслугамі, — лічыць **Генадзь ТРУБІЛА, першы намеснік міністра ЖКГ.** — Пры распрацоўцы змен у Жыллёвы кодэкс было шмат нюансаў і спрэчак, асабліва наконт павышэння патрабаванняў да старшынь праўленняў ТУ і іх прафесійнай падрыхтоўкі. Аднак нашы прапановы і вынікі дыялогу з прадстаўнікамі МАМН адлюстраваны ў праекце кодэкса, які будзе заслуханы ў Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ў другім чытанні.

Скаргі на дзейнасць таварыстваў, з аднаго боку, звязаны з адсутнасцю кантролю мясцовымі ўладамі, з другога — недастатковым залучэннем уласнікаў у кіраванне сваім жыллём як удзельнікаў працэсу, а не назіральнікаў збоку. Менавіта таму сярод планаваных змен прадугледжана трансфармацыя ролі мясцовых выканкамаў з апякунскай на арганізатарскую. З гэтай нагоды мяркуецца арганізаваць навучанне і павышэнне кваліфікацыі спецыялістаў райвыканкамаў і адміністрацый раёнаў у гарадах, якія займаюцца пытаннямі дзейнасці ТУ, каб вызначыць крытэрыі ацэнкі ведаў такіх людзей, дадаў ён.

У планах у МАМН таксама нямала. Асацыяцыя рыхтуе брашуру «Жыллёвыя асацыяцыі: традыцыі, навацыі, стратэгія і ўстойлівасць», у якой будуць адлюстраваны напрацоўкі і рэкамендацыі шматгадовага супрацоўніцтва з нямецкімі спецыялістамі, адаптаваныя да беларускіх рэалій. Мяркуецца таксама ўкараніць у практыку спецыяльныя правілы да пачатку будаўніцтва і праектавання дома, а таксама замацаваць у законе ідэю даць магчымасць кіраваць нерухомасцю канфесійным арганізацыям.

Ірына СІДАРОК.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прырода здзіўляе

«СЯМЕЙКА» НА ДАЛОНІ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Вось такі незвычайны падарунак у свой дзень нараджэння атрымаў Міхаіл РУДЗІНСКІ на «ціхім паляванні». Са сваёй спадарожніцай Галінай ён збіраў грыбы ў лясным урочышчы Ваўчынец, непадалёку ад пасёлка Парычы Светлагорскага раёна, і знайшоў сапраўднае дзіва — 13 грыбоў з аднаго «куста». Такую ўдачу пенсіянерам прынёс польскі грыб, які па смакавых якасцях нічым не саступае баравіку.

Факт

НЕБЯСПЕКА — АД НЕЗАРЭГІСТРАВАНЫХ ЖЫВЁЛ

Мінпрыроды падвяло вынікі маніторынгу месцаў утрымання дзікіх жывёл у няволі. Ён быў праведзены ў сувязі з неаднаразовым выяўленнем у апошні час выпадкаў парушэнняў у гэтай сферы.

Маніторынг праводзіўся ў дачыненні да дзікіх жывёл, якія адносяцца да відаў, уключаных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, альбо з'яўляюцца ўзорамі CITEC. Таксама былі абследаваны месцы ўтрымання дзікіх жывёл, адлоў якіх ажыццёўлены на падставе спецыяльнага дазволу ў мэтах іх утрымання або развядзення ў няволі.

Усяго па стане на 1 кастрычніка ў краіне зарэгістравана звыш 6 тысяч дзікіх жывёл, якія ўтрымліваюцца як у юрыдычных (85 месцаў утрымання), так і ў фізічных (25 месцаў утрымання) асоб.

У ходзе маніторынгавых мерапрыемстваў выяўлены шэраг парушэнняў, якія датычыліся невыканання патрабаванняў да ўтрымання дзікіх жывёл у няволі і парушэнняў парадку іх рэгістрацыі. Напрыклад, выяўлена восем незарэгістраваных жывёл у заалагічных парках, у кантактных заапарках, а таксама ў фізічных асоб. У трох выпадках парушаны парадак утрымання дзікіх жывёл.

Нязначная колькасць выяўленых парушэнняў звязана з тым, што пры рэгістрацыі дзікіх жывёл тэрытарыяльнымі органамі Мінпрыроды сумесна са спецыялістамі-заолагамі ўжо былі праверацы законнасць валодання дзікімі жывёламі, а таксама ўмовы іх утрымання на адпаведнасць патрабаванням прыродаахоўнага заканадаўства.

Як паказаў маніторынг, зарэгістраваныя дзікія жывёлы ўтрымліваюцца ў асноўным з выкананнем патрабаванняў заканадаўства і самаадвольны іх выхад з месцаў утрымання практычна выключаны. Вялікую небяспеку для грамадзян уяўляюць незарэгістраваныя дзікія жывёлы, паколькі ў спецыялістаў адсутнічае магчымасць праверыць умовы іх утрымання.

«Звяртаемся да грамадзян, якія маюць якую-небудзь інфармацыю аб незаконным утрыманні або развядзенні ў няволі дзікіх жывёл: паведамляйце аб дадзеных фактах у абласныя, Мінскі гарадскі камітэты прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Тэрытарыяльнымі органамі Мінпрыроды будуць прыняты неабходныя меры рэагавання.

Перад набыццём дзікай жывёліны абавязкова пракансультуйцеся са спецыялістамі. Інфармацыю па пытанні рэгістрацыі дзікіх жывёл у няволі можна атрымаць па тэл. +375 17 200 62 61».

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЛОЕЎ І ДОБРУШ БЫЛІ ВЫЗВАЛЕНЫ 75 ГАДОЎ ТАМУ

Юбілей вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў урачыста адзначылі невялікія раённыя цэнтры Гомельшчыны. Дзясяткі мерапрыемстваў нагадалі пра лёсавызначальныя для краіны падзеі Вялікай Айчыннай вайны. Дарэчы, за вызваленне Лоеўскага раёна 365 воінаў былі ўзнагароджаны зоркай Героя Савецкага Саюза.

У райцэнтры з гэтай нагоды прайшла рэканструкцыя фарсіравання Дняпра і парад катараў пагранічнай камендатуры «Лоеў» вайсковай часці 1242. Дарэчы, напярэдадні адной з яе застаў было прысвоена імя Героя Савецкага Саюза Мікалая Сушанава, які адным з першых пераправіўся цераз умацаваны фашыстамі Дняпро. Як расказала **дырэктар Лоеўскага музея бітвы за Дняпро Рыма СТАДНІКАВА**, у архіўных дакументах ёсць сведчанні пра тое, што Мікалай Сушанаў 15 кастрычніка 1943 года пры фарсіраванні ракі Дняпро на поўдзень ад Лоева пераправіўся з байцамі на правы бераг:

— Там адразу ж стварыў групу і павёў яе на знішчэнне агнявых кропак ворага. Закідаў гранатамі дзот і знішчыў варожы кулямёт з разлікам.

У добрушскіх праваслаўных храмах маліліся за мір. Там жа арганізавалі вахту Памяці і адкрылі мемарыяльныя дошкі на вуліцах, названых у гонар герояў Вялікай Айчыннай вайны: Іллі Уласенкі, Фёдара Хлуднева і Рымы Шаршнёвай. У райцэнтры таксама адбыліся публічная дэманстрацыя даследчых работ патрыятычнай акцыі «#ЗАРОДНЫКРАЙ» і пасадка дрэў на алеі каля мемарыяльнага комплексу «Памяць».

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Семдзесят пяць свечак памяці

232 чалавекі ў канцы верасня 75 гадоў таму збеглі з працоўнага лагера ў Навагрудку пасля больш як года нямецкага палону. То былі апошнія яўрэі гэтай зямлі і самыя масавыя і паспяховыя ўцёкі ў акупаванай Еўропе.

Мітынг-рэквіем з гэтай нагоды арганізавалі на тэрыторыі экспазіцыі «Музей яўрэйскага супраціўлення». Нашчадкі тых, хто капаў тунэль да волі, з'ехаліся з розных краін, каб на свае вочы пабачыць мясціны, дзе іх родныя выратавалі сваё жыццё, і аддаць даніну павагі мужнасці вязняў. Разам з жыхарамі Навагрудка яны запалілі сімвалічныя 75 свечак. Дзясяткі свечак устанавілі і на Сцяне памяці побач з імяннымі таблічкамі ўцекачоў.

— Вайна — гэта заўжды страх, боль і ахвяры, калі дзеці застаюцца сіротамі, а бацькі рана сівеюць. У гады Вялікай Айчыннай вайны Навагрудчына згубіла больш за 45 тысяч мірных жыхароў. Страшнай старонкай гісторыі стаў Халакост. Аднак людзі не скарыліся, а сталі змагацца. Яркі прыклад гэтага — яўрэйскае супраціўленне, — выказаўся **Анатоль МАРКЕВІЧ, старшыня Навагрудскага райвыканкама.** — Нават у тых страшных умовах людзі паказалі волю да свабоды і жыцця. Сёння яны знаходзяцца ў розных краінах, якія сталі для іх другой радзімай. Аднак мы ўпэўнены, што іх карані засталіся на навагрудскай зямлі.

Ірына СІДАРОК.

Спадчына

РАДЗІВІЛАЎСКІ ПАЛАЦ НЕ ЖАДАЕЦЕ?

Пяты раз спрабуюць прадаць з аўкцыёну будынак, які разбураецца

Былы палац Радзівілаў у Паланечцы Баранавіцкага раёна зноў выставілі на таргі — пяты раз за апошнія пяць гадоў. Не ўдаецца знайсці інвестара, які купіў бы гэты аб'ект і ўдыхнуў бы ў яго жыццё. Праўда, чатыры гады таму сядзібу набыла на аўкцыёне прыватная фірма, але... нічога не змагла зрабіць. І ў 2016 годзе палац вярнулі дзяржаве.

Так выглядае палац цяпер.

Старшыня Вольнаўскага сельскага Савета Наталля ІБРАГІМАВА гаворыць, што ў Паланечцы даўно чакаюць інвестара-бізнесмена, які рэстаўруе іх славутасць.

Наталля Пятроўна паказвае будынак, які гэтай вясной крыху пацярпеў. Прайшлі моцныя дажджы, у адным месцы фундамент падтапіла, сцяна часткова абрынулася. Будынак лічыцца аварыйным, уваходныя дзверы наглуха закрытыя.

— А раней, калі мы яшчэ заходзілі сюды, — працягвае старшыня сельвыканкама, — я неяк акінула вокам краявіды з вышыні другога паверха і не магла налюбавацца, такая прыгажосць! Нават праз гады, стагоддзі, калі час і прырода многае зруйнавалі, можна пазнаць сістэму азёраў у парку, алеі, задуманыя аўтарам сядзібы. А на першым паверсе захавалася плітка, якую варта толькі памыць, і ніякая рэстаўрацыя не патрэбна — гатовая падлога і музейны артэфакт. Хочацца спадзявацца, што знойдзецца чалавек, які ацэніць і прыгажосць, і культурна-гістарычнае значэнне гэтага аб'екта, і не пашкадуе сродкаў. Як лічаць дасведчаныя людзі, на адраджэнне сядзібы трэба не менш за адзін мільён долараў, — заключае старшыня сельскага Савета.

У пасляваенныя часы ў былым радзівілаўскім палацы размяшчалася сярэдняя школа. Яе толькі ў пачатку 90-х гадоў мінулага стагоддзя перавялі ў іншы будынак. З той пары палац і пачаў разбурацца. Але гісторыю сваёй славутасці тут ведаюць, шмат матэрыялаў сабрала бібліятэкар Святлана Вяленка. У бібліятэцы захоўваецца калекцыя кніг па гэтай тэме.

Палац у Паланечцы быў пабудаваны на рубяжы XVIII–XIX стагоддзяў па праекце невядомага італьянскага архітэктара. Шырокую вядомасць сядзіба набыла пры князю Канстанціне з роду Радзівілаў. Ён хутка прасоўваўся па службе, у 1820 годзе быў членам Віленскай Адукацыйнай камісіі, камергерам імператарскага двара, прадвадзіцелем дваранства Навагрудскага павета, членам Гродзенскага губернскага папячыцельскага камітэта аб турмах. У 1845 годзе Канстанцін становіцца міністрам народнай асветы, у 63-м годзе пакідае пасаду «па стане здароўя».

Князь многа зрабіў для развіцця адукацыі і культуры ў родным краі. Яго клопатамі былі ўладкаваныя Навагрудскае дваранскае вучылішча і пансіён, Гродзенскі пансіён. Яго абіралі членам-супрацоўнікам Імператарскага рускага геаграфічнага таварыства, куды ён дасылаў свае работы па **беларускай** мове і этнаграфіі. Вядомасцю карысталіся яго работы «Статыстычны нарыс Навагрудскага павета» і «Этнаграфічныя звесткі пра жыхароў Навагрудскага павета». У гэтым палацы, які сёння выстаўлены на аўкцыён, размяшчалася рэдакцыя часопіса «Людзі і час». Выданне планавалася прысвяціць матэрыялам па вывучэнні фальклору беларускага рэгіёна па Віліі і Нёмане. Канстанцін сябраваў з Уладзіславам Сыракомлем, які ахвотна прыязджаў у Паланечку, любіў тутэйшы «цудоўны сад», прымаў актыўны ўдзел у падрыхтоўцы часопіса.

Бібліятэка яго палаца налічвала каля чатырох тысяч тамоў, тут былі архіў, калекцыя карцін, рэдкія творы мастацтва. Галерэя з 38 партрэтаў прадстаўнікоў роду Радзівілаў размяшчалася ў сталовай. Лёс гэтых збораў і калекцый склаўся па-рознаму. Частку каштоўнасцяў сын Канстанціна Мацей вывез у Зегжу, маёнтак жонкі. Асобныя рэчы сталі часткай нясвіжскіх збораў. Архіў (дакументы XV—XIX стагоддзяў) захоўваецца ў Галоўным архіве старадаўніх актаў у Варшаве. Калекцыя кніг — у Нацыянальнай бібліятэцы Польшчы. Многае страчана падчас вайнаў. Палац двойчы гарэў: у 1917-м і 1943 гадах. А вось Юр'еўскі касцёл, узведзены ў 1899 годзе Альбертам Радзівілам, добра захаваўся. Храм служыў магільным склепам апошніх гаспадароў маёнтка. Мае рэдкую рэліквію — арнат (верхняе адзенне ксяндза), пашыты з выкарыстаннем слуцкага пояса.

Палац на малюнку Напалеона Орды.

Прыгожа выглядае палац на малюнку Напалеона Орды. Тады гэта быў палацава-паркавы комплекс, які складаўся з палаца, аранжарэі, капліцы-склепа, брамы, млына, парка з вадаёмамі. Цяпер засталіся муры і дах палаца. У садзе захаваліся рэшткі агароджы з лесвіцамі. А на фасадзе палаца стаяць калоны з галовамі-скульптурамі старажытных філосафаў. Спецыялісты сцвярджаюць, што такога дэкаратыўнага элемента няма ні ў адным палацы на тэрыторыі Беларусі, і проста цуд, што гэтыя скульптуры так добра захаваліся.

Яшчэ некалькі зім — і палац пачне інтэнсіўна разбурацца, лічаць у Паланечцы. А яго адраджэнне, вядома, стала б імпульсам для развіцця не толькі гэтай вёскі, але і суседніх. Яно і зразумела, паток турыстаў, новыя рабочыя месцы для тутэйшых жыхароў прынеслі б пэўнае ажыўленне.

— Прадаецца аб'ект цяжка, — расказаў **кіраўнік Брэсцкага абласнога тэрытарыяльнага фонду дзяржаўнай маёмасці Павел МАНЬКО**. — Зноў выставілі на таргі. Можа, такім чынам знойдзецца зацікаўлены чалавек альбо арганізацыя. Гэтым разам кошт аб'екта зніжаны на 80 працэнтаў і складае 19 тысяч рублёў. Па сённяшнім курсе Нацбанка гэта менеш, чым за 9 тысяч долараў. Гэта пачатковая цана. Калі пакупнік будзе адзін, за такую суму ён можа атрымаць будынак палаца, гаспадарчыя пабудовы, а таксама зямельны ўчастак плошчай 3,3 гектара з правам арэнды на 50 гадоў. Паводле ўмоў аўкцыёну, новы гаспадар павінен правесці рэканструкцыю альбо рэстаўрацыю будынка, а таксама зарэгістраваць у Міністэрстве культуры ахоўнае абавязацельства на гісторыка-культурную каштоўнасць і выкарыстоўваць аб'ект на працягу трох гадоў з моманту ўводу ў эксплуатацыю. Таргі прызначаныя на 4 снежня.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Баранавіцкі раён.

БПС-СБЕРБАНК

Уважаемые Владельцы (физические лица) текущих (расчетных) счетов, в том числе с использованием банковской платежной карточки, благотворительных счетов (далее – Счет), открытых в ОАО «БПС-Сбербанк» (далее – Банк), по которым отсутствуют операции в течение одного года (кроме зачисления процентов), не включая срока наложения ареста либо приостановления операций по Счету (далее – неактивные счета)!

Сообщаем Вам, что в соответствии со ст. 206 Банковского кодекса Республики Беларусь банк вправе прекратить обязательства по договору об открытии Счета при соблюдении и наступлении условий, предусмотренных указанной статьей, а также договором об открытии Счета.

Настоящим уведомляем Вас об отсутствии по Вашему Счету операций в течение одного года (кроме зачисления процентов), не включая срока наложения ареста либо приостановления операций по Счету, а также предупреждаем о прекращении обязательств Банка по соответствующим договорам по истечении шести месяцев, начиная с даты настоящего уведомления. Обязательства по договорам текущих (расчетных) счетов с использованием банковской платежной карточки, будут прекращены Банком по истечении шести месяцев со дня прекращения срока действия соответствующей банковской платежной карточки.

Если в течение 6 месяцев, начиная с даты настоящего уведомления, Вы не возобновите движение денежных средств по неактивному счету, Банк прекратит обязательства по соответствующему договору и закроет его, перечислив неиспользованный остаток денежных средств на отдельный счет без начисления процентов, и по истечении срока, установленного законодательством Республики Беларусь, зачислит его в доход Банка.

При этом Банк обязуется возвратить по требованию Владельца неактивного счета остаток денежных средств, находившихся на данном счете на момент его закрытия.

Операции по неактивному счету можно совершить в любом подразделении Банка.

Информацию о режиме работы подразделений можно получить по телефону:

148 – в стационарной сети.

5-148-148 – в мобильных сетях.

(+375 29/44) 5-148-148 – для международных звонков.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 28.11.2014 года на осуществление банковской деятельности. УНП 100219673
ОАО «БПС-Сбербанк»

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 401/С-22767 (назначение – здание специализированное розничной торговли, назначение – магазин), обшей площадью 157,3 кв. м, расположенное по адресу: г. Скидель, ул. Гагарина, 11; капитальное строение, инв. № 401/С-29607 (назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, назначение – гараж), обшей площадью 195,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Скидель, ул. Гагарина, 11А

Лот № 1 расположен на земельных участках: кадастровый № 422050400002002484 площадью 0,0273 га (назначение – для обслуживания здания магазина), расположенном по адресу г. Скидель, ул. Гагарина, 11 и кадастровый № 422050400002002655, площадью 0,0480 га (назначение – для обслуживания здания гаража), расположенном по адресу: г. Скидель, ул. Гагарина, 11А

Начальная цена продажи – 100 000 руб. (сто тысяч рублей) с учетом НДС

Сумма задатка – 10 000 руб. (десять тысяч рублей)

Условия проведения аукциона – аукцион без условий

Продавец – Гродненский филиал Гродненского областного потребительского общества, 230001, г. Гродно, ул. Суворова, 298, тел. 96-06-74

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 45-05-38

Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка – BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 19 ноября 2018 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка; *физическим лицом* – паспорт (документ его заменяющий) и его копия; *юридическим лицом и ИП – резидентами Республики Беларусь* – заверенные копии учредительных документов; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представителем, организатору аукциона предъявляется документ подтверждающий полномочия представителя и документ, удостоверяющий его личность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Продавец имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным.

В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Срок возмещения затрат на организацию и проведение аукциона – 3 рабочих дня

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 13 ноября 2018 г. до 15.00

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» http://grodnoino.by

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
Государственное производственное объединение «Минскстрой»
220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А

Режим работы: с 8.30 до 17.45, перерыв 13.00–14.00, тел.: 226-03-01, 327-52-36.

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.

Сведения о жилых домах, в строительстве которых, выполняя функции заказчика, принимал участие застройщик в течение 3-х лет, предшествующих опубликованию настоящей декларации, с указанием фактических сроков строительства:

– ул. Щорса, д. 1 – 41 мес., ул. Налибокская, д. 34 – 20 мес., ул. Одинцова, д. 54 – 13 мес., ул. г. Ширмы, д. 7 – 18 мес., пр-т Газеты «Правда», д.1 – 15 мес., ул. Одинцова, д. 56 – 13 мес., ул. Горецкого, д. 36 – 13 мес., ул. Академика Высоцкого, д. 3 – 9,8 мес., ул. Героев 120-й Дивизии, 2 – 23,9 мес., ул. Пономарева, 9А – 22 мес.

Объединение осуществляет строительство объекта «Комплексный проект застройки жилой территории в границах улиц Притыцкого, Скрипникова, Одинцова, Лобанка (микрорайон № 3)». Жилой дом № 35 по генплану.

Свидетельство (удостоверение) № 500/712-3342 о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права пользования на него от 13 ноября 2017 года.

Земельный участок площадью 0,1494 га.

Проектом предусмотрено строительство односекционного 19-ти этажного 132-квартирного жилого дома в конструкциях серии М111-90 с техническим подпольем и теплым чердаком.

Начало строительства жилого дома – 25 января 2017 года.

Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию в соответствии с ПОС – 25 февраля 2019 года.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу (заключение от 05.04.2017 № 4-15/17 с изменением от 02.04.2018 № 4-15/17-Д1 и дополнением к заключению от 18.05.2018 № 232-15/18).

Договор строительного подряда от 24.01.2018 № 215с-01-18, генподрядчик – ОАО «МАПИД».

Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться с гражданами, нуждающимися в улучшении жилищных условий, по направлениям администраций г. Минска в соответствии с решениями Мингорисполкома от 04.10.2018 № 4236; от 21.05.2018 № 1585.

Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений с выполнением внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет 946,68 руб. с учетом нормируемой общей площади жилого помещения.

Стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых помещений с выполнением внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет 1 250,00 руб. (без ограничения размера прибыли) для общей площади жилого помещения, превышающей нормируемую.

Первоначальный взнос при условии оплаты согласно графику платежей составляет 30 % от стоимости квартиры, оплата должна быть произведена дольщиком в течение 20 (двадцати) календарных дней со дня регистрации в Мингорисполкоме договора создания объекта долевого строительства.

Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться на строительство квартир:

однокомнатная № 2;

двухкомнатные №№ 37, 39;

трехкомнатная № 41.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие ненесущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений.

Заявления о долевом строительстве жилых помещений будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящей декларации в кабинете 105, по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении открытого аукциона

Лот № 1. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 730/U-12794 (здание административно-хозяйственное), площадь – 415,0 кв. м, процент готовности – 46 %.
Начальная цена продажи: 6 240,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 624,00 бел. руб.

Лот № 2. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 730/U-12796 (административно-бытовой корпус), площадь – 555,0 кв. м, процент готовности – 8 %.
Начальная цена продажи: 2 520,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 252,00 бел. руб.

Лот № 3. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 730/U-12798 (проходная КПП), площадь – 150,0 кв. м, процент готовности – 51 %.
Начальная цена продажи: 1 320,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 132,00 бел. руб.

Лот № 4. Незавершенное законсервированное капитальное строение с инв. № 730/U-12799 (здание склада), площадь – 637,0 кв. м, процент готовности – 64,5 %.
Начальная цена продажи: 14 880,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 1 488,00 бел. руб.

Лот № 5. Капитальное строение с инв. № 730/С-12787 (здание склада), площадь – 346,1 кв. м.
Начальная цена продажи: 12 600,00 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 126,00 бел. руб.

Местоположение	Лоты расположены на земельном участке с кадастровым номером 724050100002003428 (право постоянного пользования) площадью – 0,8924 га по адресу: Могилевская обл., г. Кричев, ул. Крупской
Дата, время и место проведения аукциона	**Аукцион состоится 21 ноября 2018 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Последний день подачи заявок и внесения задатка: 20 ноября 2018 года до 15.00. Аукцион может быть отменен в любое время, но не позднее чем за три дня до даты аукциона
Продавец	ОАО «Могилевоблавтотранс» УНП 700167884, г. Могилев, ш. Гомельское, 1
Организатор аукциона	Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352
Расчетный счет для внесения задатка	Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, BIC банка BPSBBY2X

Порядок проведения аукциона: для участия в аукционе приглашаются резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, которые внесли в установленном порядке задаток для участия в аукционе, своевременно подали заявление на участие в аукционе со всеми необходимыми документами, заключили с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон. Лоты продаются без условий на открытом аукционе с применением метода повышения начальной цены, с шагом пять процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену. Единственный участник имеет право приобрести объект продажи по начальной цене, увеличенной на 5 %

Срок и условия оплаты: победитель аукциона уплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в размере 5 % от конечной цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона оплата за предмет аукциона производится на условиях заключенного договора купли-продажи. Внесенный Победителем аукциона задаток засчитывается в счет оплаты за предмет аукциона

Дополнительную информацию можно получить по тел.: +375222-72-41-14, +37544-767-65-36

БЕЛАРУСКІ НАРОДНЫ БАНК BELARUSKY NARODNY BANK

ОАО «БНБ-Банк»

220012, Республика Беларусь, г. Минск, проспект Независимости, 87а

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 1 ОКТЯБРЯ 2018 г.

Наименование банка ОАО «БНБ-Банк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2018	01.01.2018
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	9 796	10 921
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	28 120	38 194
5	Средства в банках	1104	25 407	38 570
6	Ценные бумаги	1105	89 430	56 738
7	Кредиты клиентам	1106	316 061	300 795
8	Производные финансовые активы	1107	3 228	204
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	137	80
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	16 491	25 166
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	5 748	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	8 967	3 349
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	5 042	7 067
15	ИТОГО активы	11	508 427	481 084
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	-	-
18	Средства банков	1202	51 171	67 964
19	Средства клиентов	1203	363 548	325 631
20	Ценные бумаги банка	1204	23 323	21 793
21	Производные финансовые обязательства	1205	-	83
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
23	Прочие обязательства	1207	2 519	2 137
24	ВСЕГО обязательства	120	440 561	417 608
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	27 688	11 075
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	6 400	6 400
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	10 988	11 243
30	Накопленная прибыль	1215	22 790	34 758
31	ВСЕГО собственный капитал	121	67 866	63 476
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	508 427	481 084

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ НА 1 ОКТЯБРЯ 2018 г.

Наименование банка ОАО «БНБ-Банк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2018	01.10.2017
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	24 933	29 387
2	Процентные расходы	2012	10 841	14 621
3	Чистые процентные доходы	201	14 092	14 766
4	Комиссионные доходы	2021	8 332	7 281
5	Комиссионные расходы	2022	2 969	2 402
6	Чистые комиссионные доходы	202	5 363	4 879
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(96)	(65)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	6 336	6 808
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	3 108	(414)
11	Чистые отчисления в резервы	207	3 185	2 702
12	Прочие доходы	208	4 180	2 007
13	Операционные расходы	209	21 173	15 731
14	Прочие расходы	210	1 251	963
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	7 374	8 585
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	1 988	1 156
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	5 386	7 429

Заместитель Генерального директора С.К. Сабук

Главный бухгалтер Н.П. Шнип

Дата подписания: 9 октября 2018 г.

Данная отчетность размещена на странице интернет-сайта БНБ-Банка: https://bnb.by/o-nas/nashi-rezultaty/bukhgalterskaya-otchetnost/

Открытое акционерное общество «Белорусский народный банк»
Лицензия на осуществление банковской деятельности, выданная Национальным банком Республики Беларусь, №10 от 07 июня 2013 г.
УНП 100513485

Ликвидатор ООО «Стройтехпроминвест» объявляет о проведении 19.11.18 г. в 11.00 по адресу Минск, ул. Л. Беды, 29, пом. 1н торгов по продаже следующего имущества ООО «Стройтехпроминвест»

Лот № 1. Объект недвижимости (административно-торговое помещение) инвентарный номер 500/D-798183072 по адресу: г. Минск, ул. Восточная, 41-146, площадью 60,5 кв. м. Начальная цена – 87 551,73 рублей, без учета НДС – 20 %. Шаг торгов – 5 %. Обременения отсутствуют. Задаток в размере 5 % от стоимости лота перечисляется на расчетный счет ООО «Стройтехпроминвест» BY43OLMP 30120000372540000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OLMPBY2X, УНП 190839479. Имущество может быть продано единственному участнику торгов.

Лот № 2. Объект недвижимости (автомойка) инвентарный номер 500/D-708175030 по адресу: г. Минск, ул. Л. Беды, 33-339, площадью 158,9 кв. м. Начальная цена – 177 088,76 рублей, без учета НДС – 20 %. Шаг торгов – 5 %. Обременена договором аренды. Задаток в размере 5 % от стоимости лота перечисляется на расчетный счет ООО «Стройтехпроминвест» BY43OLMP 30120000372540000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OLMPBY2X, УНП 190839479. Имущество может быть продано единственному участнику торгов.

Заявления на участие в торгах направляются по адресу: 220040, Минск, ул. Л. Беды, 29, пом. 1н в срок по 16.11.2018 г. Договор купли-продажи должен быть заключен в трехдневный срок с даты проведения торгов, а приобретенное имущество должно быть оплачено в течение трех дней с момента подписания договора. Справки по телефону 8 017 266-22-32. email:info@likvidator.by. Местонахождение имущества: г. Минск

ШКОЛА ЗАЎТРАШНЯГА ДНЯ

Без фармалізму...

«Чаго было ўдосталь і што цалкам адсутнічала? — разважае **настаўніца гісторыі Бобрскага вучэбнага-педагагічнага комплексу яслі-сад — сярэдняя школа Крупскага раёна Яніна ПУШКІНА.** — Былі экстрым, інтрыга, эксклюзіў, феерверк ідэй. Адсутнічалі заарганізаванасць, фармалізм, бюракратызм. Страшна было выйсці перад публікай і прапанаваць калегам сваю ідэю, а потым правесці з высокай трыбуны свой майстар-клас. Інтрыга была ў тым, якія ідэі акажуцца найбольш запатрабаваныя педагагічнай грамадскасцю па выніках галасавання. А яшчэ ўдосталь было павагі і ўвагі настаўніку, што дэфіцыт у наш час. Неканферэнцыя — гэта маленькая мадэль таго, як найлепшым чынам можа быць уладкавана школа. І не трэба баяцца хаосу, бо мы ж ведаем, што «толькі з хаосу нараджаюцца зоркі».

У мінулыя выхадныя сталічны бізнес-клуб «Імагуру» ўжо другі раз прымаў на сваіх плошчах педагагічную неканферэнцыю. Змясціць усіх ахвотных робіцца ўсё больш праблематычным: у параўнанні з леташнім EdCamp колькасць удзельнікаў мерапрыемства ўзрасла больш чым удвая (да 200 чалавек)! Да таго ж цяпер яно доўжылася два дні замест аднаго. Каб паслухаць некаторых спікераў, педагогі размяшчаліся... на падлозе на дыванах, бо ў памяшканні не хапала месца для крэслаў. Гэта стала падставай для жартаў, але ніхто не застаўся пакрыўджаным. Усе ведаюць, што неканферэнцыя падпарадкоўваецца закону «аб дзвюх нагах»: яе праграма загадзя невядомая, удзельніцы і ўдзельнікі самастойна вызначаюць ход мерапрыемства і далучаюцца да той дыскусіі ці майстар-класа, якія цікавыя менавіта ім, праграма фактычна ствараецца разам, з улікам меркавання кожнага. Калі табе нецікава ці твае чаканні засталіся няспраўджаныя, ты можаш змяніць свае планы і пайсці паслухаць іншага выступоўцу.

Цікава было назіраць, як запаўнялася на сцяне падрыхтаваная арганізатарамі карта Беларусі — настаўнікі заносілі на яе гарады і населеныя пункты, адкуль яны прыехалі. Да педагогаў з абласных цэнтраў далучыліся іх калегі з Маладзечна, Барысава, Лепеля, Століна, Мазыра, Полацка, Жлобіна, Оршы, Пастаў, Смаргоні, Узды, Баранавіч, Слоніма, Слуцка, Крычава, Жодзіна, Глыбокага, Чашнікаў, Нясвіжа, Ліды, Лагойска, Пінска і іншых гарадоў. Сярод удзельнікаў былі не толькі школьныя настаўнікі, але і ўніверсітэцкія выкладчыкі, прадстаўнікі Нацыянальнага інстытута адукацыі і Акадэміі паслядыпломнай адукацыі, як вопытныя педагогі, так і маладыя спецыялісты і нават студэнты педагагічных спецыяльнасцяў. Запаўняючы заяўку на ўдзел, яны шчыра напісалі: «Яшчэ няма чым падзяліцца, бо толькі з верасня пачала працаваць», «У мяне пакуль няма прафесійнага досведу».

Але яго адсутнасць не праблема для неканферэнцыі, дзе ўсе могуць быць як спікерамі, так і слухачамі. Могуць прапанаваць сваю педагагічную ідэю, агучыць праблему і шляхі яе вырашэння, зыходзячы з уласнага досведу, правесці майстар-клас, а могуць проста прагаласаваць за тое, што хочуць пачуць. Галоўны прынцып — «дай, калі можаш, вазьмі — калі хочаш».

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Настаўнік беларускай мовы і літаратуры з Ліцэя БДУ Зміцер МАКАРЧУК прапанаваў падзяліцца ідэяй «Бацькоўскага кінаклуба».

Даведка

Education Camp (EdCamp) — міжнародная ініцыятыва, якая нарадзілася ў настаўніцкім асяроддзі ў ЗША ў 2010 годзе і распаўсюдзілася на дзясяткі краін свету. На сённяшні дзень больш за 1500 мерапрыемстваў у 35 краінах аб'ядналі ўжо 120 000 педагогаў для адкрытага абмену педагагічным вопытам, супрацоўніцтва і вырашэння агульных задач. У Беларусі педагагічная неканферэнцыя ладзіцца сумеснымі намаганнямі мінскага хаба Global Shapers і Таварыства беларускай школы. На конкурсе сацыяльных праектаў SocialWeekend ідэя першай неканферэнцыі для педагогаў аказалася сярод пераможцаў і займела бізнес-падтрымку.

Падчас EdCamp Belarus — 2018 педагогі чыталі казкі на новы лад, інтэрпрэтавалі мастацкія тэксты, развівалі свае навыкі крытычнага мыслення, складалі газетныя загалоўкі, паглыбляліся ў свет кіно, гулялі ў настольныя гульні, слухалі школьніка Колю Карнілава, які расказваў ім «азы» пра біткойны і блокчэйн, ладзілі фізічныя эксперыменты і нават танцавалі з вялікай ахвотай падчас майстар-класа па народных танцах, які для іх правяла Таццяна Грыневіч-Матафонава. «Гэта было крута! Лепш за фітнес! Не толькі весела патанцавалі, але і паклалі ў метадычную скарбоначку новы матэрыял», «Супер! Не толькі класна працуем, але і адпачываць добра ўмеем!», «Хацелася б усё паўтарыць, але ўжо ў народных строях», — прызналіся пазней настаўнікі.

Прадаць ідэю

Але, безумоўна, цэнтральнай і самай цікавай падзеяй стаў кірмаш педагагічных ідэй. На спіч педагогам адводзілася ўсяго 60 секундаў. Ідэю трэба ўмець прадаць — гэта сёння разумеюць ужо ўсе. А для гэтага неабходна загарнуць яе ў яркую ўпакоўку, прыдумаць маркетынгавы ход, прыгожа паднесці... або проста наступіць на мазоль, які ўсім баліць. Як гэта зрабіла, напрыклад, **настаўніца біялогіі са сталічнага ліцэя № 1 Кацярына СКРЫГАН**: «Нам кажуць, што настаўнік павінен быць энергічным і запальваць іншых. А што рабіць, калі спісы спраў бясконцыя, рабочы дзень набліжаецца да 24 гадзін, а інфармацыя, нават карысная, перавышае ўсе нашы магчымасці яе перапрацаваць. Больш за 15 гадоў я падбіраю, шукаю «лайфакі», ключыкі, спосабы, як быць больш эфектыўнай у рабоце і асабістым жыцці. Магу падзяліцца, як пры дапамозе простых і бясплатных сэрвісаў Google можна паспяваць больш, а стамляцца менш, менш забываць, не падводзіць калег і сяброў, і пры гэтым у вас яшчэ застанецца час на прыемныя рэчы».

«Вашы студэнты сядзяць на занятках у сацыяльных сетках? Вас гэта непакоіць? Мяне таксама, але я ведаю, як паставіць іх на службу сабе. Раскажу і пакажу канкрэтныя прыклады таго, як выкарыстоўваць «Інстаграм», каб ён стаў вашым любімым і эфектыўным вучэбным інструментам», — спрабавала зацікавіць аўдыторыю **выкладчыца моўнай школы «Свет без межаў» Таццяна РАЗМЫСЛОВІЧ.**

«Калі я працую з будучымі педагогамі, у мяне часта цікавяцца, як зрабіць так, каб цябе пачыналі слухаць адразу, як ты заходзіш у клас? Першыя 60 секундаў у рабоце настаўніка — самыя важныя. А вопытныя калегі, наадварот, кажуць: «Я часта гляджу на гадзіннік, у мяне застаецца ўсяго адна хвіліна, а я яшчэ столькі не паспеў зрабіць». У вас самыя важныя 60 секундаў да канца ўрока. Як зрабіць так, каб яны прайшлі максімальна эфектыўна. Я магу вам пра гэта расказаць», — інтрыгаваў настаўнікаў **выкладчык Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф. Скарыны Аляксандр ВАРАНЕНКА.**

Людміла МАКУЦЬ з баранавіцкага ліцэя № 1 прапанавала навесці фокус на гендар, паразважаць, чаму ў пачатковай школе выдатніцы — пераважна, дзяўчаткі, а ў старшых класах іх даганяюць і абыходзяць хлопцы? Чаму так адбываецца і ці трэба настаўніку ўлічваць пэўныя псіхалагічныя аспекты ў працэсе навучання?

Яніна Пушкіна выказала гатоўнасць расказаць, як працаваць з дзецьмі індыга. Таксама гучалі прапановы падзяліцца досведам у развіцці ў вучняў медыяадукаванасці з дапамогай школьнага тэлебачання, выкарыстанні пескаграфіі на школьных уроках, расказаць пра магчымасці сторытэлінгу на ўроках, візуалізацыю і гейміфікацыю навучання, метад Уолта Дыснея, інтэрактыўнае грамадазнаўства і эфект Люцыфера... Без увагі, напэўна, не застаўся ніводны адукацыйны трэнд!

«Па вушах цякло...»

Былі і вельмі крэатыўныя выступленні, якія зрывалі апладысменты. **Таццяна і Сяргей ФАДЗІНЫ, настаўнікі англійскай мовы і фізікі гродзенскай сярэдняй школы № 26**, пацікавіліся ў калег: «А ці даўно вы чыталі казкі? Мы паўтара года назад сталі маладымі бацькамі і цяпер, калі робім гэта, то на некаторыя моманты глядзім ужо па-іншаму. Напрыклад, усе ведаюць з дзяцінства казку пра курачку Рабу. А чаму расстроіліся дзед і баба, калі мышка разбіла яйка, хоць яны самі раней спрабавалі гэта зрабіць? Калі вы хочаце навучыць дзяцей нестандартна мысліць, крытычна ставіцца да інфармацыі, быць медыяадукаванымі і матываваць іх задаваць пытанні, прыходзьце на наш майстар-клас «Па вушах цякло, а ў рот не трапіла...»

«Шаноўныя калегі, скажыце, а ці можна навучыць рыбу лазіць па дрэвах? Калі тут сабраліся «зоркі», давайце разам паспрабуем з дапамогай квэстаў зрабіць так, каб рыба ператварылася ў рэактыўны самалёт. Запрашаю ўсіх на мой квэст «Сем крокаў па-беларуску», — прапанавала **настаўніца гісторыі і грамадазнаўства з Уздзенскай раённай гімназіі Галіна ГЛАДКАЯ.**

«Нагляднасць фізічнага эксперымента ніхто не адмяняў. А што рабіць, калі дарагога абсталявання няма або яно дрэнна працуе? Я для правядзення фізічнага эксперымента выкарыстоўваю звычайныя прадметы. І калі вы прыйдзеце на мой майстар-клас, то даведаецеся, чаму дзяўчаты, якія носяць высокія абцасы, раздражняюцца па дробязях, а ў свой дзень нараджэння зможаце паставіць бутэльку шампанскага не па цэнтры стала, а на яго краі, на рабры», — абяцаў **настаўнік фізікі з Ліцэя БДУ Сяргей ГАРБАЦЭВІЧ.**

Усяго было агучана больш як 40 ідэй. З іх па выніках галасавання, якое адбывалася з дапамогай стыкераў (у кожнага ўдзельніка была магчымасць вызначыць для сябе трох фаварытаў), адабралі трынаццаць. А пакуль ішоў падлік галасоў, можна было завітаць на майстар-класы экспертаў па фарміраванні кампетэнцый XXI стагоддзя. У цэнтры ўвагі былі камунікацыя, крэатыўнасць, камандная праца і крытычнае мысленне.

Эфект доўгага хваста

А **настаўніца рускай мовы і літаратуры са Смалявіцкай гімназіі Ганна СЕВЯРЫНЕЦ** падзялілася на сустрэчы з педагогамі сваімі думкамі і досведам наконт беларусізацыі адукацыі. Яна лічыць вялікай памылкай навязваць дзецям думкі накшталт «беларуская мова — матчына мова», бо ўжо для некалькіх пакаленняў беларусаў гэта, на жаль, няпраўда. «Згодна з нашай прафесійнай этыкай мы не маем права навязваць дзецям свае палітычныя і рэлігійныя погляды, але наш абавязак — выхоўваць дзяцей у павазе да той культуры, якая сфарміравалася на нашай зямлі, — падкрэслівае педагог. — Як настаўнікі мы можам беларускае ставіць перад усім. Чаму нашы вучні ведаюць пра Пушкінскі ліцэй і не ведаюць нічога пра Белпедтэхнікум, які дзейнічаў у 20-я гады ў Мінску і ў якім навучаліся практычна адначасова больш за два дзясяткі выбітных беларускіх паэтаў і пісьменнікаў?.. Ніхто з нашых вучняў не ведае нічога і пра Інбелкульт. Чаму мы апелюем да іншых культур замест таго, каб апеляваць да сваёй? Ёсць толькі адзін шлях стаць гаспадаром на сваёй зямлі — праз нацыянальную культуру і мову. Калі я расказваю сваім вучням пра Пушкіна, мы заўсёды чытаем яго твор «Клеветникам России» і разбіраемся, чаму той сур'ёзна пасварыўся са сваім сябрам Адамам Міцкевічам. А ўсё з-за таго, што вялікі рускі паэт ухваліў у сваім вершы задушэнне польскага паўстання і імперскую палітыку Расіі. Расказваю вучням, чаму пасля напісання Някрасавым «Оды Муравьёву» студэнты рвалі яго партрэты і адпраўлялі яму дамоў па пошце. Гэта было грамадскае асуджэнне падаўлення паўстання Кастуся Каліноўскага... Я ўпэўнена, што мы павінны пабудаваць такую сістэму адукацыі, якая будзе адпавядаць менавіта нашым патрэбам, з улікам нашай ментальнасці, гістарычнага развіцця, геапалітычных асаблівасцяў і на нашым культурным падмурку. Так, можна вывучаць чужы досвед, але ствараць школу трэба найперш для сябе».

Два дні, багатыя на крэатыўныя ідэі, прыемныя спатканні і добрыя ўсмешкі, праляцелі як адно імгненне. Напрыканцы адна з удзельніц канстатавала: «Я ўпэўнена, што ўсё самае важнае ў адукацыі адбывалася тут і цяпер». Педагагічнай неканферэнцыі ўласцівы так званы эфект доўгага хваста, калі пасля яе завяршэння абмеркаванне сучасных адукацыйных тэндэнцый працягваецца ўжо непасрэдна ва ўстановах адукацыі, ідэі ўкараняюцца і ўвасабляюцца ў штодзённых занятках. **Ала ПАЗНЯКОВА, настаўнік гісторыі сярэдняй школы № 10 горада Бабруйска**, упэўнена: «EdCamp — гэта тое, праз што трэба прайсці кожнаму настаўніку, каб зразумець, ці на сваім ты месцы. Ці гатовы ты вучыцца, ці гатовы будаваць новую школу краіны?»

Надзея НІКАЛАЕВА.

У параўнанні з леташнім EdCamp колькасць удзельнікаў мерапрыемства ўзрасла больш чым удвая.

ДЫСПЛАЗІЯ — НЕ ПРЫГАВОР...

...А ЗАКЛІК ДА ДЗЕЯННЯ

На прыёме ў артапеда ў першы месяц жыцця дзіцяці можа высветліцца непрыемная дэталь: у малога — няспеласць тазавых касцей (у народзе кажуць «прыроджаны вывіх»). Часцей за ўсё пры гэтым дзіцячы ўрач кажа словы «дысплазія тазасцегнавога сустава», якія імгненна палохаюць усіх без выключэння маладых бацькоў. Але палохацца — зусім не тое, што трэба рабіць у гэтай сітуацыі. Варта запасціся цярпеннем і строга выконваць рэкамендацыі медыкаў. Пра іх расказаў урач-рэнтгенолаг 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі Мінска Вячаслаў КРАСОЎСКІ.

— Цяпер гэта вельмі распаўсюджаная паталогія — з ёй нараджаецца да 25 % дзяцей. У большасці выпадкаў пад пастаянным наглядам артапеда суставы самастойна «дарастаюць» і прыходзяць у анатамічную норму. У астатніх ім варта крышачку дапамагчы, — кажа Вячаслаў Красоўскі. — У той жа час дысплазія суставаў, якая засталася без увагі бацькоў і ўрачоў у першы год жыцця, ужо на другі-трэці год можа сфарміраваць у дзіцяці цяжкія запаленчыя працэсы, хваравіты вывіх сцягна і ў будучым — кульгавасць на ўсё жыццё.

Дысплазія тазасцегнавога сустава — гэта прыроджанае парушэнне працэсу ўтварэння сустава, якое можа стаць прычынай вывіху галоўкі сцягна. Спрыяльнымі фактарамі ўзнікнення захворвання з'яўляюцца спадчыннасць, гінекалагічныя хваробы маці і паталогія цяжарнасці. Заўважана і сувязь з экалагічнай сітуацыяй.

— Дысплазія ў 10 разоў часцей сустракаецца ў дзяцей, калі іх бацькі мелі прыкметы прыроджанага вывіху сцягна, а таксама калі ў жанчыны падчас цяжарнасці было тазавае перадляжанне плода, найчасцей падчас першых родаў. Часта захворванне з'яўляецца наступствам медыкаментознай карэкцыі цяжарнасці ці таксікозу, — тлумачыць Вячаслаў Красоўскі. — Часцей захворванне пашкоджвае левы тазасцегнавы сустаў (60 %), радзей правы (20 %) ці абодва (20 %). Паколькі дысплазія можа стаць прычынай парушэння функцыі канечнасці і нават інваліднасці, то лячыць яе важна ў раннім перыядзе жыцця дзіцяці.

Папярэдні дыягназ можа быць выстаўлены яшчэ ў радзільным доме. У гэтым выпадку трэба цягам трох тыдняў звярнуцца да дзіцячага артапеда, які правядзе неабходнае абследаванне і складзе схему лячэння. Акрамя таго, для выключэння гэтай паталогіі ўрачы аглядаюць усіх дзяцей ва ўзросце 1-4 месяцаў. Пры падазрэннях на дысплазію накіроўваюць на дадатковыя абследаванні. Ультрагукавая дыягностыка з'яўляецца сёння добрай альтэрнатывай рэнтгеналагічнаму даследаванню такіх дзетак. Яна бяспечная і дастаткова інфарматыўная.

Асноўны метад прафілактыкі дысплазіі — шырокае спавіванне. А для лячэння выкарыстоўваюцца артапедычныя прылады, якія надзейна фіксуюць ножкі дзіцяці ў сагнутым і разведзеным выглядзе. Гэта розныя шыны, пластыкавыя гарсэты і нават гіпсавыя фіксатары. Самая папулярная фіксуючая прылада — так званае стрэмя Паўліка, названае ў гонар чэшскага ўрача-артапеда, які яго стварыў. Не абысціся з такім дыягназам без масажу і гімнастыкі. Канкрэтным практыкаванням і прыёмам вас навучыць лечачы артапед, паколькі іх набор строга залежыць ад таго, як менавіта недафарміраваны сустаў. Выкарыстанне пераносак, слінгаў, рукзакоў і аўтакрэслаў не забаронена, але выбіраць варта тыя мадэлі, якія дазваляюць малому свабодна трымацца, шырока расставіўшы ногі. Дарэчы, у краінах Азіі і Афрыкі, дзе жанчыны традыцыйна носяць сваіх немаўлят на сабе, прымацоўваючы іх на спіну ці на жывот (дзіця ўвесь час праводзіць седзячы, з шырока расстаўленымі ножкамі), такой з'явы, як дысплазія тазасцегнавога сустава ў дзяцей, увогуле не існуе.

— Трэба ўсведамляць, што лячэнне дысплазіі — справа не хуткая. Як правіла, яно займае некалькі месяцаў, а часам і год-паўтара, — папярэджвае Вячаслаў Красоўскі. — Бо тазасцегнавы сустаў не можа прыняць правільнае становішча і абрасці звязкамі за некалькі дзён. Таму лячэнне і рэкамендацыі ўрача варта выконваць пастаянна, пакуль іх не адменяць.

Зразумела, бацькам не вельмі прыемна штодня «стрыножваць» сваё дзіця артапедычнымі прыладамі, а на ноч спавіваць з падушкай паміж ножак ці «закоўваць» у пластыкавы гарсэт. Але вашы старанні і цярпенне таго вартыя. Гэты час хутка пройдзе, і здаровае дзіця парадуе вас першымі крокамі.

Скажыце, доктар!

ЧАСЦЕЙ І МЕНШ

Як правільна харчавацца ў сталым узросце

На пытанне «Як харчавацца пажылым людзям, каб захаваць здароўе?» можна адказаць вельмі проста: паўнавартасна. Рацыён павінен утрымліваць усе неабходныя для чалавека рэчывы: бялкі, тлушчы, вугляводы, мінеральныя рэчывы і вітаміны, харчовыя валокны і ваду ў аптымальнай колькасці.

— Вывучэнне харчавання, захваральнасці і працягласці жыцця ў розных краінах прыводзіць да высновы, што гэта ўзаемазвязаныя рэчы, — кажа **ўрач-валеолаг Гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера г. Мінска Леанід МЯЛЕШКА.** — Парушэнне харчавання спрыяе парушэнню ахоўных сіл арганізма, абвастрэнню хранічных хвароб, а харчаванне, якое адпавядае ўзросту і патрэбам, дапамагае аднаўленню парушаных функцый.

Дзе шукаць бялкі

Давайце разбірацца, якія прадукты і колькі іх неабходна ў сталым узросце. Пачнём з бялкоў, якія падзяляюцца на жывёльныя і раслінныя. Асабліва шмат бялку ўтрымліваецца ў мясе, рыбе, тварагу, сыру, бабовых. Ужываючы 2-3 порцыі мясных страў, 3-4 порцыі рыбных, тварог 2-3 разы на тыдзень, вы выканаеце «нарматыў» па бялку.

Каб тлушчам не заплысці

Тлушчы таксама падзяляюцца на жывёльныя і раслінныя. Наша ежа ўтрымлівае шмат жывёльных тлушчаў, якія адкладваюцца ў сасудах і вядуць да сардэчна-сасудзістых захворванняў і атлусцення. Значыць, жывёльныя тлушчы варта скараціць, а раслінныя — павялічыць у сваім рацыёне. Асабліва карысныя нерафінаваныя алеі — яны не прайшлі тэрмічную апрацоўку і ўтрымліваюць шмат важных для здароўя незаменных рэчываў. Таму адна-дзве сталовыя лыжкі ў дзень нерафінаванага алею ў салат ці кашу дадаваць абавязкова. Сметанковага масла можна ўжываць да 20 грамаў у дзень.

Вугляводы лепш складаныя

Вугляводы бываюць простыя (цукар і прадукты з яго) і складаныя (кашы, гародніна, фрукты, бульба, хлеб). Вывучэнне фактычнага харчавання сведчыць, што людзі ва ўзросце ужываюць у два разы больш цукру і ласункаў, чым маладыя. Лішак цукру ў ежы ператвараецца ў тлушчы, што вядзе да адкладання тлушчавай тканіны. Акрамя таго, для засваення цукру патрэбна шмат інсуліну. Штогадовы рост захваральнасці на цукровы дыябет эндакрынолагі звязваюць з усё большым ужываннем насельніцтвам цукру. Таму зразумела, што яго колькасць у любым выглядзе варта скараціць. Калі ж вельмі хочацца салодкага, замяніце цукар, цукеркі і пірожныя на мёд, сухафрукты, мармелад, зефір, цукаты і так званае сырое варэнне (ягады, працёртыя з невялікай колькасцю цукру, да ўжывання захоўваюцца у маразільнай камеры). У мармеладзе, зефіры, цукатах і варэнні цукар таксама ёсць, але там прынамсі ёсць яшчэ і вітаміны і мінералы, а таксама вельмі карысныя пекціны, якія выводзяць з арганізма цяжкія металы і таксіны.

Складаныя вугляводы ператраўляюцца марудна, пачуццё сытасці захоўваецца доўга, не адбываецца рэзкага скачка цукру ў крыві. Таму порцыю кашы вельмі добра з'есці на сняданак.

Якія кашы больш карысныя?

Больш карысныя кашы — «каляровыя» (грэчка, проса, авёс і інш.). У белых кашах і макароне зерне прайшло ачыстку ад абалонкі і зародка. Таму яны лёгка засвойваюцца, але не ўтрымліваюць вітамінаў групы В, харчовых валокнаў, у іх мала мінеральных рэчываў. З гэтай прычыны больш карысны хлеб цёмны ці шэры, хлябцы.

Што такое раслінныя валокны?

Да іх адносяцца клятчатка і пекціны. Імі багатыя харчовае вотруб'е, гародніна, фрукты, цёмныя крупы. Недахоп харчовых валокнаў узнікае з-за таго, што мы занадта часта ўжываем рафінаваныя (ачышчаныя) прадукты — муку вышэйшага гатунку, белыя кашы, белы хлеб, у нашым рацыёне мала садавіны і гародніны. Выбіраючы сок, трэба памятаць: калі ён з мякаццю, то там прысутнічаюць каштоўныя раслінныя валокны, а ў асветленым іх няма. Асаблівую каштоўнасць уяўляюць сырая гародніна і фрукты. Японцы, напрыклад, сярэдняя працягласць жыцця якіх складае 84 гады, ужываюць да 100 відаў гародніны, часта менавіта ў сырым выглядзе. А сярэднестатыстычны беларус — усяго каля дзесяці, прычым у асноўным пасля тэрмічнай апрацоўкі.

Колькі патрэбна солі?

Водны абмен у арганізме залежыць ад колькасці паваранай солі ў ежы. Чым больш солі мы ўжываем, тым больш вадкасці затрымліваецца ў арганізме. Абмежаванне солі да 4 грамаў у суткі — адна з умоў паспяховага лячэння сардэчна-сасудзістых хвароб і іншых паталогій. У арганізме, які старэе, змяншаецца колькасць калію, магнію, кальцыю і іншых мінералаў, а іх мы атрымліваем з гародніны, фруктаў, малочных прадуктаў.

Вітаміны з градкі

Пра ролю вітамінаў у ежы ведаюць усе. Даследаванні сведчаць, што ў арганізме сярэднестатыстычнага беларуса ўзровень вітамінаў складае 60 % ад нормы. Да «чэмпіёнаў» па ўтрыманні вітамінаў адносяцца салодкі перац, морква, абляпіха, чарнаплодная рабіна, дрожджы, печань і інш. Не аддавайце перавагу імпартным пладам і ягадам, грэбуючы мясцовымі. Імпартныя фрукты прыгожыя, добра захоўваюцца, але часта не багатыя на мінералы і вітаміны, падчас іх вырошчвання актыўна прымяняліся ядахімікаты. Старайцеся, каб на вашым стале былі сезонныя прадукты. Яны больш карысныя, калі іх шлях ад градкі да стала быў нядоўгі. Калі ж у вашым харчаванні пераважаюць рафінаваныя прадукты, без вітамінна-мінеральных комплексаў не абысціся.

Японцы, напрыклад, сярэдняя працягласць жыцця якіх складае 84 гады, ужываюць да 100 відаў гародніны.

Яшчэ некалькі важных правілаў

Непажадана ўжываць у вялікай колькасці тлустыя гатункі мяса, наварыстыя мясныя булёны, унутраныя органы жывёл, вяндліну, саленні, вострыя стравы, кансервы, моцны чай і каву, салодкія газіраваныя напоі.

Вялікае значэнне мае аб'ём ежы, які мы з'ядаем за адзін прыём. Ён павінен складаць 200—400 грамаў. Важным патрабаваннем да харчавання сталых людзей з'яўляецца ўмеранасць. Прынцыпова важны прыём ежы ў адзін і той жа час. Рэкамендуецца 4-5-разовае харчаванне і выключэнне доўгіх «галодных» перапынкаў паміж ядой.

Вывучэнне фактычнага харчавання сведчыць, што людзі ва ўзросце ужываюць у два разы больш цукру і ласункаў, чым маладыя.

За гадзіну-дзве да сну карысна выпіць любы кісламалочны напой (кефір, прастаквашу, біфілайф і іншыя). Гніласныя мікробы, якія жывуць у тоўстым кішэчніку, скарачаюць наша жыццё, а кісламалочныя напоі ўтрымліваюць карысныя мікраарганізмы, якія падаўляюць гніласную мікрафлору.

Калі вы перажылі стрэс, не садзіцеся есці, пакуль не супакоіцеся. Пасля абеду добра прылегчы і адпачыць, гэта пойдзе толькі на карысць. Прыемная абстаноўка падчас прыёму ежы (музыка, кветкі, прыгожа аформленыя стравы) таксама вельмі важныя для добрага стрававання. У рэшце рэшт, ежа — адно з задавальненняў жыцця, да якога не варта ставіцца з пагардай.

Матэрыялы падрыхтавала Алена КРАВЕЦ.

Экскурс у мінулае

НЕВЯДОМЫ ЎЗРОСТ МІРСКАГА ЗАМКА

Гісторыкі спадзяюцца знайсці дакладную дату яго заснавання

Вызначыць дакладны час з'яўлення на Беларусі вядомага абарончага збудавання дагэтуль немагчыма, хоць розных гіпотэз існуе шмат. У 1995 годзе ўжо нават адзначалася 500-годдзе Мірскага замка. Так меркавалі, зыходзячы з дакументаў, дзе мястэчка Мір упершыню згадвалася ў 1395 годзе, а замак, як лічылі, быў збудаваны на стагоддзе пазней, у 1495-м. Аднак пасля гісторыкі абверглі гэтую версію, схіліўшыся да думкі пра яго ўтварэнне прыкладна ў 20-х гадах XVI стагоддзя. Быў знойдзены дакумент пра падзел у 1527 годзе спадчыны Юрыя Іванавіча Іллініча, заснавальніка замка, паміж яго сынамі. Гэтае сведчанне з'яўляецца першай дакументальнай згадкай існавання Мірскага замка. Аднак дату заснавання, а на ўзвядзенне такой магутнай канструкцыі спатрэбіўся не адзін год, дагэтуль працягваюць шукаць.

ТАЯМНІЦА 10 000 ДУКАТАЎ

Дыяпазон гадоў, у якія, магчыма, пачалася закладка замка, вызначаецца спецыялістамі па ўскосных прыкметах. У гістарычных дакументах нідзе не сустракаецца інфармацыі пра дакладны год заснавання крэпасці.

— Прааналізаваўшы біяграфію заснавальніка замка, Юрыя Іванавіча Іллініча, даследчыкі высветлілі, што ў канцы XV стагоддзя ён дакладна не мог пачаць будаўніцтва, бо гэта не дазваляла яго фінансавае становішча, — расказала **Вольга НАВІЦКАЯ, намеснік дырэктара па навуковай і асветніцкай рабоце Замкавага комплексу «Мір».** — Больш верагоднай здаецца версія пра ўзвядзенне замка бліжэй да 20-х гадоў XVI стагоддзя. У гэтыя часы Іллініч займае высокія дзяржаўныя пасады. Юрый Іванавіч быў адным з нямногіх фаварытаў польскага караля і вялікага князя літоўскага Жыгімонта Старога і яго жонкі Боны Сфорцы. Ён валодаў больш як 19 тысячамі дымоў. У тыя часы так называлі сялянскі двор, гаспадарку адной малой ці радзей вялікай (непадзельнай) сям'і. Дым уяўляў сабой комплекс гаспадарчых пабудоў, жылога дома, розных сельгасугоддзяў, свойскай скаціны і сельскагаспадарчага інвентару. Двары мяшчан, дарэчы, таксама называліся дымамі. У 1518-м Іллініч нават пазычыў каралю 2000 дукатаў. За гэта Юрыю Іванавічу было дазволена пажыццёва «трымаць» Берасцейскае і Лідскае староствы. Акрамя таго, ён імкнуўся атрымаць пасаду ковенскага старосты, бо ў XVI стагоддзі горад Коўна быў паўночна-заходнімі варотамі ВКЛ, і імпартныя тавары афармляліся на тутэйшай мытні. Пік яго службовай кар'еры прыйшоўся на 1519—1525 гады.

Пры гэтым Юрый Іванавіч імкнуўся яшчэ больш узвысіць свой род і жадаў стаць графам. Менавіта ён заняўся будаўніцтвам Мірскага замка і, магчыма, уклаў сюды 10 тысяч залатых дукатаў, атрыманых ад караля. Гісторыя з'яўлення гэтых грошай дагэтуль не мае канчатковага гістарычнага пацвярджэння.

У верасні 1519-га Іллініч стаў галавой Ковенскага староства. Да яго гэтую пасаду займаў Абрам Езафовіч, які атрымаў Коўна, бо пазычыў каралю 10 тысяч дукатаў.

...Сёлета адшукалі яшчэ больш ранні падмурак. І, магчыма, гэта рэшткі нейкага будынка, які ўзводзіўся яшчэ пры першых уладальніках Іллінічах.

Перад смерцю Езафовіч заручыў свайго сына з дачкой Іллініча і завяшчаў Юрыю Іванавічу распараджацца Ковенскім староствам, пакуль не стануць паўналетнімі дзеці Абрама і не будзе выплачана грашовая пазыка каралём. Аднак Жыгімонт Стары вярнуў даўгі інакш. Ён дазволіў падляшскаму ваяводу Янушу Касцевічу выкупіць Коўна, а ўнесеныя дзесяць тысяч дукатаў — палажыць на захаванне ў сакрысцію (месца ў алтары ці памяшканне пры хрысціянскім храме для захавання царкоўных рэчаў) касцёла Святога Станіслава ў Вільні. Іллініч даслаў каралю ліст, дзе прасіў перадаць грошы на захаванне яму, і Жыгімонт пагадзіўся. 29 красавіка 1523 года кароль дазваляе выдаць грошы Юрыю Іванавічу, аднак дакладных звестак, што Іллініч атрымаў дукаты, няма.

Тым не менш гэты факт ускосна сведчыць, што прыкладна ў гэтыя ж часы магло пачацца і будаўніцтва замка. Дзесяць тысяч дукатаў, калі іх сапраўды атрымаў Іллініч, маглі стаць дадатковым узносам у яго капіталы, якія староста збіраў у Коўне, Бярэсці, Лідзе і інвеставаў у будаўніцтва абарончага збудавання.

ВЕЖАВЫ ГАДЗІННІК І ЗГУБЛЕНЫ ВОСТРАЎ

Апроч іншага, вядома, што дабудаваць замак Іллінічу не ўдалося, тым больш што яго памкненні не падтрымалі сыны. Станіслаў, да якога найперш перайшоў замак, быў атручаны ў 1531-м жонкай свайго слугі. Уладаром стаў Фелікс, чацвёрты сын Іллініча. Аднак у 1542 годзе ён, а за год да гэтага — і яго жонка Соф'я Радзівіл, паміраюць. Замак пераходзіць да іх сына, маленькага Юрыя, унука Іллініча, якога бяруцца апякаць сваякі маці — князі Радзівілы, і ён становіцца графам Свяшчэннай Рымскай імперыі на Міры, ажыццявіўшы тым самым мару свайго дзеда Юрыя Іванавіча. Але ўсё гэта таксама не набліжае нас да разгадкі таямніцы года збудавання Мірскага замка, бо нідзе ў дакументах такая інфармацыя не сустракаецца.

— Нашы навуковыя супрацоўнікі працуюць над тым, каб знайсці год заснавання замка. Праводзяцца работы і даследчыкамі з Інстытута гісторыі НАН Беларусі. Яны таксама працавалі ў архівах, аднак дакумента, дзе быў бы ўказаны дакладны год заснавання, так і не знайшлі. Тым не менш падрыхтавана і выдадзена манаграфія «Род Іллінічаў у Вялікім Княстве Літоўскім у XV—XVI стагоддзях: радавод, гербы, уладанні», дзе расказваецца пра гістарычнае мінулае гэтых асоб. І нашы наведвальнікі таксама могуць туры, бо Мірскі замак — аб'ект нулявой катэгорыі, які ўключаны ў Спіс сусветнай спадчыны ЮНЕСКА. Рабіць што-небудзь без афіцыйнага дазволу мы не маем права, — падкрэсліла Вольга Навіцкая. — А возера, якое знаходзіцца з паўднёвага боку замка, з'явілася пры апошніх гаспадарах замка Святаполк-Мірскіх. Першапачаткова на ім было два астраўкі. Аднак у 80-х гадах мінулага стагоддзя (калі чарговы раз возера спусцілі, каб пачысціць) меншы востраў ліквідавалі, а большы — крыху павялічылі ў памерах. А яшчэ даўней да гэтага востраў быў перакінуты мост, якога цяпер няма, бо яго не было гістарычна. У плане правядзення нейкіх мерапрыемстваў востраў сапраўды выгадны, бо дае магчымасць новага фармату выступленняў.

«БЕЛЫ СЛОН» І ПІРАГІ Ў ЗОЛАЦЕ

Пакуль не рэалізаваны планы дырэкцыі замка, сучасны комплекс здольны прапанаваць турыстам іншыя забаўкі. Акрамя звычайнай агляднай экскурсіі па замку, распешчаным відовішчамі падарожнікам прапануюць паўдзельнічаць у гістарычных квэстах ці прадэгуставаць старадаўнія стравы.

— Цяпер усе наведвальнікі хочуць нейкага інтэрактыву. Кожнае наша падарожжа па комплексе мае прывязку да гісторыі замка, — падзялілася намеснік дырэктара. — Нават экскурсію з элементамі дэгустацыі нашы спецыялісты праводзяць у гістарычных касцюмах і падчас яе расказваюць пра стравы, якія падаваліся да стала Радзівілаў. Адны толькі назвы якія: мядзведжыя лапы ў вішнёвым соусе, бабровыя хвасты з ікрой, пірагі, пакрытыя натуральным золатам. Распавядаюць і пра сярэднявечнае паляванне, якое папярэднічала баляванню і як забава, і як сродак здабыць для яго прадукты.

Турыстаў чакае яшчэ шмат цікавага. Музейныя супрацоўнікі спадзяюцца, што ўдасца аднавіць на Уязной вежы механізм і цыферблат, якія калісьці сапраўды існавалі і адлічвалі час.

Квэсты комплексу таксама звязаны з гісторыяй замка. Многія дагэтуль імкнуцца адшукаць легендарныя радзівілаўскія скарбы, захаваныя недзе ў зямлі. Тым больш што падчас рэстаўрацыйных работ у замку знаходзілі пустоты і нават невялікі падземны ход, праўда, завалены зямлёй. Так што падчас квэсту «Таямніца двух куфараў» турысты шукаюць скарбы Радзівілаў. «Белы слон» — квэст, звязаны з перыядам кіравання Святаполк-Мірскіх, выклікае асаблівае захапленне, бо падчас выканання заданняў трэба спускацца ў замкавыя сутарэнні.

— Сёлета на тэрыторыі замка (на месцы, дзе раней знаходзіўся палац Святаполк-Мірскіх) ужо трэці год запар праводзяцца раскопкі. Дзякуючы ім летась удалося высветліць, што палац збудаваны не на новым месцы, як мы думалі раней, а ўзведзены на рэштках падмурка канца XVI стагоддзя, калі ў замку ўладарыў Мікалай Радзівіл па мянушцы Сіротка, — дадала Вольга Навіцкая. — А сёлета адшукалі яшчэ больш ранні падмурак. І, магчыма, гэта рэшткі нейкага будынка, які ўзводзіўся яшчэ пры першых уладальніках Іллінічах. Пры гэтым Ірына Ганецкая, супрацоўніца НАН Беларусі, якая кіруе археалагічнымі работамі, сцвярджае, што знойдзены будынак быў драўляны. А адкапаныя знаходкі сведчаць, што тут жылі не сяляне, а заможныя людзі.

І хоць дагэтуль дакладна невядома дата нараджэння Мірскага замка, гісторыя яго існавання і жыцця яго гаспадароў працягвае захапляць і прываблівать. А мноства яшчэ неразгаданых дзівосаў надаюць гэтаму збудаванню яшчэ больш таямнічасці.

Ірына СІДАРОК.

УСЕ МЫ ТАКІЯ РОЗНЫЯ

«ПЯЧКУР» ДЛЯ ХАЛЯЎШЧЫКА

У садова-агародным таварыстве, як расказваў мой знаёмы Аляксандр Мікалаевіч, фазэнда якога знаходзіцца там жа, ёсць мужычок, у якога нюх не горшы, чым у нямецкай аўчаркі. Варта толькі каму-небудзь з дачнікаў прымасціцца за сталом, каб з пляшкай-другой адзначыць дзень нараджэння ці нейкую іншую ўрачыстасць, як Сямён тут як тут. Не проста так, а па неадкладнай справе. То запалкі яму да зарэзу патрэбны якраз у гэты момант, то батарэйку для гадзінніка, што спыніўся, папросіць, то, аказваецца, жонка некуды выйшла з хаты, дык «ці не ў вас яна?».

Ну як у такіх выпадках быць гаспадарам? Парушаць няпісаны закон (пачаставаць госця ста грамамі) непрыгожа. Каб не пакрыўдзіць яго і каб потым не пайшла гуляць пагалоска: Аўчарэнкі (Зайцавы, Бурыкіны і г. д.) — жмінды. Іншая рэч, калі візіцёр далікатна адмовіцца: прабачце, не ўжываю (прымаю таблеткі, вельмі спяшаюся, гарбата выкіпець можа і г. д.).

Але Сямён Сямёнавіч не такі. Не ў яго характары адмаўляцца. Тым самым ён засведчвае (ну што тут незразумелага?) па-першае, што ён паважае гаспадароў. І па-другое, што ён у іх таксама ў пашане. Дык вось, кульне чарку Сямёнавіч, пахрумсціць агурочкам і замест таго, каб сказаць дзякуй суседзям і зачыніць за сабой дзверы, пачынае клапатліва цікавіцца ў гаспадыні, як здароўечка яе маці, а ў гаспадара, што чуваць пра сына Пятра, які працуе выкладчыкам ва ўніверсітэце.

Пытанні могуць быць як на канкрэтную, так і адвольную тэму. Напрыклад, да якога часу сусветная грамадскасць будзе цярпець палітычныя і эканамічныя выбрыкі амерыканскага прэзідэнта і прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі. Або як трэба ставіцца да сцвярджэння вернікаў аб тым, што чалавека на нябёсах чакае другое жыццё...

Госць і далей гатовы быў дэманстраваць эрудыцыю, калі б гаспадар сваім выглядам не даваў яму зразумець, што трэба ўжо завязаць язык і што гэта тэма не для сённяшняга застолля, з чым той моўчкі пагаджаўся, зрабіўшы істотную папраўку-намёк: без бутэлькі тут ну ніяк не разбярэшся. За што ўзнагароджваўся другой чаркай.

— Як кажуць у народзе, — апавядаў мой знаёмы, — не дорага піва, а дорага дзіва. Той гарэлкі, што налівалі Сямёну ў час яго візітаў, не шкада. А дзіва ў тым, што ён сам ніколі на дачы нікога не пачаставаў. Больш за тое, калі хто-небудзь прасіў гэтага адшчапенца дапамагчы пацягаць плужок на сотках ці абрэзаць сад і г. д.: у яго раптоўна забаліць жывот ці схопіць сэрца. А калі заканчваліся работы, гэты момант Сямён Сямёнавіч не прапускаў.

Мужыкі-дачнікі вырашылі халяўшчыка правучыць. Ініцыятыва належала Аляксандру Мікалаевічу, і заключалася яна ў наступным. Ён як бы выпадкова сустрэне Сямёна Сямёнавіча і скажа, што ідзе ў адведкі да дзядулі Івана Пятровіча, які захварэў. Калі той хоча скласці яму кампанію, дык калі ласка. Гарантыя на ўсе сто, што пляшка будзе абавязкова. Самому дзядулю выпіваць забаронена, а ён, Аляксандр Мікалаевіч, адзін яе не адолее.

Навіну гэтую Сямён Сямёнавіч праглынуў, як шчупак печкура, што боўтаўся на жыўцоўцы, і такім чынам трапіў на кручок. Калі мужыкі прыйшлі да Пятровіча і правялі за гутаркай хвілін дзесяць-пятнаццаць, каля дома спыніўся МАЗ з прычэпам і вываліў кубаметраў шэсць ці сем бярозавых і альховых аполкаў. Вадзіцель яго сказаў Пятровічу, што заказаныя на ўчарашні дзень дровы давялося прывезці сёння з-за паломкі машыны. Тут жа да Пятровіча з'явіўся старшыня кааператыва і папярэдзіў яго, каб дровы былі ўбраны неадкладна, бо вуліца аказалася загрувашчанай імі, а заўтра на праверку прыязджаюць пажарнікі. Штраф улепяць такі, што ого-го!

Нявыкрутка, адным словам. І яе трэба было разрульваць Аляксандру Мікалаевічу, які загадзя ведаў, што да чаго, і Сямёну Сямёнавічу. Бо Іван Пятровіч — хворы і кашляе, як у бочку, старшыні кааператыва — за восемдзесят гадоў — які з яго работнік? А іншых памочнікаў было не знайсці.

Да самых прыцемкаў цягалі мужыкі гэтыя тоўстыя і цяжкія аполкі і складвалі іх у двары. Сямён Сямёнавіч і рады быў бы сачкануць і гэтым разам, ды не ўдалося. Спрабаваў ён падгаварыць напарніка на тое, каб адразу для настрою прамачыць горла спіртным, а той у адказ: якімі ж мы тады будзем работнікамі? З ног звалімся... Так што бутэлька тая дачакалася вечара, калі мужыкі яе і «раздавілі». Па дарозе на свае фазэнды адзін з іх зацята маўчаў, а другі думаў пра чалавека, які гэтым разам па волі лёсу халяўшчыкам не аказаўся. А яшчэ пра тое, якога б «печкура» падкінуць яму ў найбліжэйшы час...

БУДЗЬЦЕ ЗДАРОВЫЯ!

30 верасня. Нядзеля. Пачатак сямнаццатай гадзіны. Па берагах Сожа, як і зранку, шчодра рассыпаюцца промні зіхатлівага сонца, а градус іхняга цяпла панізіўся на дзве-тры адзінкі. Апошняе ніколькі не засмучае гамяльчан, якія вырашылі выйсці ў зарэчную зону на прагулку. Дзве-тры пары пажылых людзей, асядлаўшы скамейкі, з цікавасцю назіраюць за чародкай дзікіх качак, якія то корпаюцца ў воднай расліннасці, то смела вылазяць на бераг і нешта адшукваюць у траве.

Некалькі хлапчукоў ганяюць па пяску мяч, агалошваючы наваколле вясёлым смехам. Нейкія тры мужыкі разлегліся пад высокай вярбой і ў кампаніі з пляшкай спрачаюцца, хто выйдзе пераможцам у футбольным паядынку БАТЭ — мінскае «Дынама». Непадалёку ад іх — гурток маладых хлопцаў і дзяўчат. Усе дружна смокчуць з бутэлек піва і закусваюць яго папяросным ці цыгарэтным дымком. А вось і два рыбакі, якія правяраюць донкі. Аднаму з іх пашанцавала: выцягнуў ладнага падлешчыка.

Кожны з гэтых людзей, як кажуць, бавіць свой час і аздараўляецца па-рознаму. Але ўвагу ўсіх іх прыцягвае мужык, што кроіць Сож рукамі: то батэрфляем, то на спіне. Паўсотні метраў супраць цячэння, паўсотні — па ім. На бераг выходзіць з пачырванелым целам і тут жа пускае ў ход жорсткі ручнік. Да яго падлятае юнак з таго піўнога гурту:

— Холадна, дзядзька? — пытае.

— Холадна, але вельмі карысна. Раю і табе пачаць загартоўку. Дзякуй потым скажаш.

Хлопец апускае руку ў ваду і зморшчваецца:

— Не, гэта не для мяне.

А я ў думках вітаю свайго земляка, сябра і калегу па журналістыцы, паэта Міхася Болсуна. Больш за тое, ганаруся ім. Бо перад гэтым першым пасля двухтыднёвага знаходжання ў Рэспубліканскім цэнтры радыяцыйнай медыцыны заплыве ён да сцюдзёнай вады, можна сказаць, прывыкаў па-наваму. Бо там, у цэнтры, маржаваць табе ніхто не дазволіць. А перапынак у халодным купанні далёка не кожнага можа зноў паклікаць да вады.

Гэта я добра ведаю па сабе, бо цэлых шаснаццаць гадоў маржаваў. Пачаў пры любым надвор'і купацца круглы год, калі працаваў у «Гомельскай праўдзе», і працягваў гэты занятак, калі мяне прынялі ў «Звязду». Добра памятаю, як гэта было.

На нейкай вечарыне ва ўпраўленні бытавога абслугоўвання насельніцтва Гомельскага аблвыканкама, дзе ў той час працавала мая жонка, мяне пазнаёмілі з бухгалтарам Хавіным (імя яго, на жаль, забыў), сказаўшы: гэта — морж. Зірнуў я на яго і, прабачце, з'едліва неяк падумаў: не морж, а ёрш (бо худзюк той цягнуў па вазе пуды на тры, ні больш). Пасля, месяцы праз два, свае погляды на яго я змяніў. Бо, прагульваючыся па парку і падышоўшы да палонкі, у якую пачалі заходзіць маржы, пабачыў, што Хавін сваім доўгім плёсканнем там «павыганяў» з яе ўсіх.

У той кампаніі «маржоў» спачатку я адчуваў сябе не вельмі ўтульна. Бо ўсё адзін і адзін ідзеш на рэчку і адтуль. Весялей было б удваіх, напрыклад, ці ўтраіх. Таму стаў прыкідваць, каго б сагітаваць. Выбар прыйшоўся на старэйшага за мяне на сем гадоў Валянціна Громава, з якім раней працаваў у 37-й гомельскай школе і сябраваў. Прапанаваў яму ранішнюю са мной фіззарадку і 2-3-кіламетровыя прабежкі за ракой з абавязковым абціраннем вадой грудзей і падпах. Справа была ў кастрычніку, а пятага снежня (добра памятаю, што гэта быў дзень Канстытуцыі), калі арганізм Валянціна быў ужо гатовы да «подзвігу», я ўгаварыў яго залезці ў палонку. І што ж? Усё атрымалася выдатна: ніякая прастуда яго не ўзяла ні тады, ні пасля.

На дзень-два наведваючыся да маці ў Чачэрск, пры зручным выпадку купаўся зімой ці ў Сожы, ці ў Чачоры, якая працякала метраў за трыста ад нашага дома. А калі гэта не атрымлівалася з нейкай прычыны, хвілін дзесяць у адных плаўках і басанож хадзіў на агародзе па снезе, а потым, перад заходам у хату, абліваў сябе з галавы да ног двума вёдрамі вады. Суседзі войкалі, лічылі мяне дзіваком, а Кірылаўна толькі божкала ды ўгаворвала кінуць «дурное».

Кажуць, усяму ёсць пачатак і канец. Зімовым маржаваннем я не займаюся ўжо некалькі гадоў, а зараз пасля замены тазасцегнавога сустава (так раілі ўрачы) сцюдзёнай вады наогул асцерагаюся. Затое рады, што мой малодшы брат Васіль (лічу, па маім прыкладзе) загартоўвае холадам свой арганізм. І рады за Міхася Болсуна, які раней іншым разам суправаджаў мяне ў халодныя восеньскія ці вясновыя дні на Сожскі заліў, дзе я купаўся. Скажу па праўдзе: зайздрошчу ім...

БЛІН

Наўскасяк ад нашай хаты пасля вайны жыла сям'я з вулічным прозвішчам Батракі, хоць у пашпартных даных і метрыках яно было запісана зусім інакш. Ды гэта не толькі ў названай сям'і, а шмат яшчэ ў якіх. Напрыклад, Пернікавы былі Кудлавымі і Бушкамі, Рыкуновы — Чайнікавымі і Давыдавымі, Дзяржаўскія — Пылькамі, Сініцыны — Жарабцовымі, Буланавы — Луткамі і г. д. Такая вось была мясцовая завядзёнка, якая нікога не крыўдзіла, нікога не абражала. У тым ліку і Батракоў, якія больш запомніліся мне (ды і не толькі мне) іншай адметнасцю. А калі дакладней, дык тым, што ўсе чамусьці называлі іх памяншальна-ласкальнымі імёнамі. Высокага і худога, як жэрдка, галаву сям'і — Паўлушам, нізенькую (ледзь да пляча яму дацягвалася) яго палавінку — Насцечкай, сыноў і дачак — Ваняшам, Сяргейкам, Натулькай, Нінулькай, Шурыкам (астатніх — меншых — ужо не памятаю як).

Сямейка, як бачна, што трэба была па колькасці едакоў. І Паўлуша петаўся ў калгаснай паляводчай брыгадзе ад ранку да вечара, Насцечка займалася дамашнімі справамі, глядзела за дзіцячай плоймай і таксама зарабляла працадні-палачкі, якімі голад не прагоніш. Трохі выручаў агарод ды таптуха, з якой Паўлуша прыцемкам выходзіў на сожскія плёсы і затокі. А таксама шчаўе, якое густа расло на лузе, і качыныя яйкі, што дзіцячая чарада адшуквала там жа ў лазняку.

Я сябраваў з Ваняшам і Сяргейкам. Першы быў старэйшы за мяне на год, а другі на столькі ж маладзейшы. Разам гулялі ў цуркі, сцяжкі, крэглі, разам ганялі ашмётак-мяч, змайстраваны з рознага рыззя. Разам пасвілі ў Мяшчанскім лесе: я — карову, яны па чарзе — казу. Апошняе сведчыла аб тым, што наша сям'я не была такой беднай, як Батракі. Таму, напэўна, што бацька, хоць і атрымаў інваліднасць на вайне, але адрозніваўся ад хваравітага Паўлушы (той не ваяваў) большай гаспадарлівасцю і здароўем.

Сябраваў я таксама з Мішкам, Грышкам, Жэнькам і Шуркам (прозвішчы называць не буду). Іхнія бацькі з фронту, на жаль, не вярнуліся, і хлопцы даволі часта наведваліся да нас, дарэчы, як і я да іх. Шмат памятаю выпадкаў, калі ім, 13—14-гадовым, бацька даваў парады, нечым нават дапамагаў іхнім сем'ям, і таму хлопцы хінуліся да яго! Крый божа, каб хто-небудзь з іх з нашага двара вынес нешта без дазволу. Але вось аднойчы...

Была нядзеля. У гэты дзень мая маці пякла бліны і стосікам складвала іх на лаўцы, паліваючы зверху гарачым тлушчам. І тут да нас завітаў Сяргейка з просьбай на гадзіну-дзве пазычыць бязмен, які спатрэбіўся яго бацьку. Кірылаўна накіравалася ў сенцы за ім, а Сяргейка, крутнуўшыся каля стосіка, пакрочыў за ёй. Толькі ўзяў ён курс дадому, як насустрач мой бацька. Спыніў яго, пачаў распытваць, як ідуць школьныя справы, чаму даўно не відаць Паўлушы і г. д. Хвіліны праз тры-чатыры Сяргейка занервавацца, пачаў перабіраць нагамі, падскокваць, а потым сарваў з сябе картуз. І тут... на яго галаве «намаляваўся» блін, які выпускаў з сябе парок. Сяргейка тут жа рванўў з месца, а Андрэевіч зайшоў у хату і, усё расказаўшы Кірылаўне, прамовіў:

— Сёння, Таццяна, абыдземся без бліноў. Пачастуем імі Батракоў. Ты не супраць?

Мая маці была не супраць. Бацька асабіста занёс іх суседзям, сказаўшы, што прыйшоў да Паўлушы ў адведкі. Пра тое ж, што здарылася, ні слова. А ў далейшым і папрокаў Сяргейку, з якім я па-ранейшаму сябраваў, не было. Праўда, ён доўга да нас не заходзіў, саромеўся, відаць, сваёй правіннасці і ўсё ж асмеліўся папрасіць прабачэння ў маіх бацькі і маці. Усе было б шыта-крыта, калі б не мая прамашка. Аб праступку Сяргейкі я, дурань, даверліва расказаў Мішку. А ад таго — панеслася-паляцела. І ў выніку да Сяргейкі навек прыклеілася мянушка — Блін...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Клопат

ЛЕКІ АД АДЗІНОТЫ

З маленства нас вучаць паважаць старэйшых: саступаць ім месца ў транспарце, дапамагаць пераходзіць вуліцу, шанаваць у сям'і. Але ж тады, у раннім дзяцінстве, важнасць гэтых павучанняў не вельмі і разумееш.

Маёй бабулі ўжо за 90. Падчас вайны яе выслалі ў фашысцкую Германію. Там яна працавала ў сям'і нямецкага афіцэра і нават праз столькі гадоў не можа забыць, як аднойчы разбіла талерку і як гаспадыня потым біла яе. «Дагэтуль баліць», — гаворыць бабуля.

Цяпер я разумею, што ёй давялося перажыць, і стараюся зрабіць усё магчымае, каб дапамагчы ёй: прыязджаю, абдымаю, засумаваўшы, часта тэлефаную, каб даведацца, як яе справы, здароўе? І па голасе чую тады, што мая бабуля робіцца шчаслівай. А што ж чужыя?

У нашай школе сёлета праводзіцца акцыя «Дом без адзіноты!». Для таго каб яе і сапраўды не было, вучні з ахвотай наведваюць жыхароў аграгарадка Путрышкі. Дзяўчаты дапамагаюць прыбіраць у дамах, хлопцы купляюць прадукты, усе разам працуюць у агародах.

Пажылыя людзі ветліва сустракаюць дзяцей, запрашаюць у хату, у цёплай, быццам сямейнай, абстаноўцы расказваюць пра сваё жыццё. І пачуць тады можна рознае: як атрымалі раненні, як жылі пасля вайны, як працавалі, як страцілі родных і блізкіх...

Але ж, відаць, не ўсіх, калі прыходзяць дзеці? Няхай і не свае.

Вераніка ВАЛЧКЕВІЧ,
настаўніца
Путрышкаўскай сярэдняй школы,
Гродзенскі раён.

Так ці не?

ДОБРА, КАЛІ ЁСЦЬ ПРАЦА,

але і без работы — не абысціся

«Калі ласка, растлумачце, чаму «Звязда» піша «сярэбраны», а не «срэбраны», просіць у сваім лісце спадар Леў Дзіханаў. Ён жа хоча даведацца, у чым розніца паміж словамі «спецыяліст» і «адмысловец».
«У адным з выпускаў рубрыкі былі тлумачэнні некаторых назваў жанчын паводле іх адносін да іншых сямейнікаў. А як жа мужчыны? — пытае спадарыня Алена Рыбак. — Хто такі швагер, напрыклад?»

Як заўжды, на моўныя пытанні чытачоў адказваюць **стыльрэдактары «Звязды» Алесь САЛАМЕВІЧ і Леў ГЛУШЫЦКІ.**

1. Слова *срэбраны* — дапушчальны варыянт. Аднак асноўным, безумоўна, трэба лічыць прыметнік **сярэбраны**.

Рэч у тым, што ён адлюстроўвае адметную рысу нашай мовы — поўнагалоссе. Прыкладаў, калі яно адрознівае беларускія словы ад іншых славянскіх, вельмі шмат: ГЛава семьи — ГАЛАва сям'і, ГЛас *(балг., руск.)* — ГОЛАс, KRál *(чэш.)* — КАРОль, SŁodki *(польск.)* — САЛОдкі і г. д. Таму прыметнік «сярэбраны» і трэба выкарыстоўваць у першую чаргу. Тым больш што і слоўнікі падаюць яго як асноўны.

2. Спецыяліст — больш «строгае» слова. Ім трэба называць чалавека, які прафесійна займаецца пэўнай справай і мае для таго адпаведную падрыхтоўку, адукацыю. Напрыклад, скажам *Я не змог адрамантаваць камп'ютар і звярнуўся да спецыяліста* або *Распрацоўкай гэтага зводу правілаў займаліся спецыялісты з галіны філалогіі.*

Адмыслоўцам жа хутчэй называюць сапраўднага майстра, чалавека, які нешта выдатна робіць. Скажам, у «Новай зямлі» ў Якуба Коласа чытаем:

Рыбак быў дзядзька наш Антоні,
Як і работнік, адмысловы.

Такім жа *адмыслоўцам* можна лічыць хірурга, які робіць складаныя аперацыі; каваля, ганчара, пекара і г. д.

3. Адразу прызнаем: назваў мужчын паводле адносін сваяцтва ў нашай мове менш, чым назваў жанчын, але яны ёсць:

шва́гер — гэта па-беларуску і брат жонкі, і муж сястры, і муж швагеркі (жончынай сястры);

дзе́вер — мужаў брат.

У абарону слоў

Усім нам вядомае беларускае слова «праца». *Фізічная праца, прылады працы, акадэмічныя працы* — гэтыя і падобныя словазлучэнні і выразы кожны, хто чытае і гаворыць па-беларуску, сустракае рэгулярна.

Аднак не варта забывацца і пра яшчэ адно беларускае і вельмі патрэбнае слова — «работа». Яно — сваё, ні ў кога не запазычанае. Да таго ж у многіх выпадках яно адзіна магчымае: *будаўнічыя работы; рэчы ручной работы; гэта (ужо) не работа; прымусовыя работы; бегаў Яначка ля плота — якая плата, такая і работа; не столькі работы, колькі турботы* і г. д.

Цікава адзначыць, што ў народзе разам з *працаваць* вельмі пашыраны ў тым жа значэнні і дзеяслоў, аднакарэнны з назоўнікам «работа»: *ён робіць на заводзе ў Мінску, яна робіць кранаўшчыцаю* (прыклады са «Слоўніка беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча»).

Пошту чытала Валянціна ДОЎНАР.

Сам-насам з усімі

«...ГЭТА НАША ЗЯМЛЯ!

Ад бацькоў мы прынялі яе жывой і дагледжанай, а вось якой перададзім — яшчэ пытанне»

...Нехта недурны прызнаў: «Калі ты кульгаваму скажаш, што ён кульгавы, то, вядома ж, не падманеш, але навошта яму твая праўда?»
Вось і мы, паўтарыўшы паэтава «Письма пишут разные: // Слезные, болезные, // Иногда прекрасные, // Чаще бесполезные», рызыкуем паведаміць ужо вядомае, і калі спрэчнае, то хіба ў апошнім радку, бо ў трох першых — чыстая праўда.
А зрэшты і як заўжды, мяркуйце самі (лісты друкуюцца ў пераказе) і па парадку: такім чынам — слёзныя.

«У чэрвені 2015 да мяне прыехала старэйшая сястра Валянціна, якая жыве ў Расі», — піша **спадар Р. са Слуцка.** *— Разам з ёй і нашым пляменнікам мы з'ездзілі ў вёску на так званую малую радзіму, і сястра яе проста не пазнала. Са слязамі на вачах пыталася: «Куды вы мяне прывезлі?»*

З 15 дамоў у той вёсцы застаўся толькі адзін, уздоўж вуліцы сухія старыя дрэвы, разбураныя хаты. Заліўны поплаў абапал рэчышча некалі зааралі і тым самым знішчылі крыніцы, услед за імі — рэчку. Гэта некалі над ёй быў вялікі драўляны мост, а ўжо колькі ўсялякай рыбы! Мы, малыя, лавілі яе звычайнымі кашамі...

Хапала там і слімакоў, апалонікаў, жаб, камароў, іншай жыўнасці — птушкам было раздолле. А цяпер яны ператварыліся ў вегетарыянцаў і клююць нашы вішні...

Знішчыў чалавек вельмі шмат што, — канстатуе спадар Р., — *і працягвае, знішчаючы тым самым сябе...*

У той дзень мы з сястрой успаміналі многае: як напрадвесні збіралі на калгасным полі мерзлую бульбу, як бегалі на поплаў па зелле, як нас ганяў кульгавы паплаўнічы па прозвішчы Плахіцкі...

З вялікай павагай і заўжды, — працягвае спадар Р., — *успамінаем нашу бабулю Марыну, якой я, можна сказаць, абавязаны жыццём, бо нарадзіўся вельмі кволы, з вялікім гнайніком на грудзях. Мясцовы фельчар прызнаў, што я не жылец, а бабуля распарыла цыбуліну, прылажыла яе на больку. Раніцай скулу прарвала, я застаўся жыць. Праўда, вельмі часта хварэў. Таму бабуля карову падоіць і да мяне: выпі сырадою. Помню яго смак і тое, які ж духмяны хлеб на кляновых лістах пёкся ў нашай печы...*

Усяго гэтага ўжо няма, як няма і самой вёскі. Хто вінаваты? Аўтар (і не толькі гэтага ліста) перакананы: не ён, не яго сястра, не сябры ці аднакласнікі... Вінаваты мясцовыя ўлады, і іх трэба прыцягнуць да адказнасці.

Гэтая выснова міжволі нагадвае мне адну сустрэчу — ужо з сучаснымі вясковымі дзецьмі. Усе яны пасля школы збіраліся, што называецца, у вырай: некуды ехаць, паступаць, шукаць працу — абавязкова ў горадзе, пажадана вялікім... Спыталі: «А што ж будзе тут, у вашай вёсцы?»

За ўсіх адказаў самы бойкі: «А сюды нехта іншы прыедзе...»

Так, яны, іншыя, вядома ж, прыязджалі, прыязджаюць і будуць прыязджаць, кіравалі, кіруюць і будуць кіраваць — недзе добра, недзе... Як той казаў, не страляйце ў музыканта, ён іграе як умее...

Таму што нетутэйшы?

А ў тутэйшых ці заўжды хапала (і хапае) смеласці пярэчыць, адстойваць сваё, не жыць па прынцыпе «а можа, так і трэба»?

Ды дзе там... Вось таму і маем, што маем. Што будзем мець?

«Адно з наймацнейшых уражанняў ад апошняй паездкі ў суседнюю Расію, — піша **спадарыня Раіса Станкевіч з Мінска,** — *зарослыя баршчэўнікам палі, узбочыны дарог, узлескі, а месцамі, як выглядае, нават лясы. Страшная гэта расліна! Мала таго, што ядавітая, дык яшчэ і хутка расце, хутка рассяваецца. У нас, у Беларусі, яе таксама шмат, хоць, здаецца, яшчэ не столькі.*

Затое тут наступае іншы «агрэсар». З нашай маўклівай згоды, а часам і з дапамогай імклівa размнажаецца сумнік канадскі. Залюбаваўшыся на жоўтыя кветачкі, кусцікі яго мы садзім у сябе пад вокнамі, каля магіл сваіх родных і не думаем, што, адцвіўшы, ён пакіне багатае насенне, якое не прыжывецца хіба на асфальце.

Але ў агародчыку яго яшчэ можна выкапаць, хоць і цяжка, а вось далей за плотам, за вёскай...

У многіх месцах са звычайнай матыкай або касой з ім ужо не справіцца, але ж хоць трохі прыпыніць гэты працэс можна, калі зжынаць альбо скошваць гэту расліну, а потым спальваць насенне...

Не хацелася б нейкіх гучных фраз, — піша напрыканцы спадарыня Раіса, — *але ж гэта наша зямля! Ад бацькоў мы прынялі яе жывой і дагледжанай, а вось якой перададзім далей — яшчэ пытанне».*

Нехта скажа: не маё, ёсць на гэта ўлады, у тым ліку — мясцовыя.

Так, ёсць. Яны могуць, напрыклад, распрацоўваць праграмы па барацьбе, дабівацца выдзялення сродкаў, закупляць нейкія хімікаты, арганізоўваць суботнікі... Але ж нездарма кажуць: пакуль сонейка ўзыдзе, раса вочы выесць. Ніхто іншы не знішчыць раслінуагрэсара ў вашым кветніку і на вашых могілках. Толькі вы, калі, вядома ж, прыйшлі на гэтую зямлю не госцем, які можа паглядзець, што тут як, ды паехаць назад. А ўжо з якім набыткам...

«Ва ўсіх краінах свету для таго, каб звярнуцца да некага, ёсць неабходныя словы: пан, сэр, сіньёр, міс, мадам і г. д., — чытаем у лісце **спадара Міхаіла Буйніча з Гомеля.** *— А ў нас, у незалежнай Беларусі, часцей за ўсё пачуеш фразы накшталт: «Гэй, мужык...», «Паслухайце, жэншчына!». І гэта пры тым, што вельмі прыгожыя і зручныя звароты — «спадар», «спадарыня» — у нас ёсць. Дык чаму ж мы застаёмся нейкімі безыменнымі?»*

Актуальнае пытанне, хоць, магчыма, і не да нашай газеты, бо «Звязда» яго не раз уздымала. Адзін з артыкулаў, дарэчы, так і называўся — «Спадарыня, дазвольце ёй застацца!» (на сайце альбо ў падшыўках той нумар (за 8.04.2009 года) можна знайсці, як і водгукі, што друкаваліся потым, і, спадзяёмся, паспрыялі таму, што слова гучыць...)

Кажаце, што пакуль нясмела?

Згодны, трэба, каб да «працэсу» вяртання больш актыўна далучаліся радыё, тэлебачанне, а яшчэ лепш, — каб міністэрствы, напрыклад гандлю і транспарту.

Спытаеце, прычым тут яны? А ўявіце, што заўтра ва ўсіх цягніках, аўтобусах, тралейбусах, трамваях ды метро замест — дзякуй богу, беларускага, але ж нейтральнага — «Паважаныя пасажыры» (у крамах «Уважаемые покупатели») па гучнай сувязі загучыць «Шаноўнае спадарства».

Чым гэта лепш?

Тым, што сапраўды па-нашаму, па-беларуску, тым, што стымулюе ўзаемную самапавагу, бо «шаноўныя» — гэта ўжо не проста паважаныя, а паважаныя вельмі, тым, што гэта, так бы мовіць, ператварае пэўную частку насельніцтва ў людзей — у тых жа «мадам» і «месье», «сеньёраў» і «сеньярыт», у «паноў» і «паненак»...

А ў рэшце тым, што проста гучыць прыгажэй, карацей і цікавей, у тым ліку — для гасцей краіны, якія толькі тут, у Беларусі, змогуць пабыць спадарамі і спадарынямі — шаноўным спадарствам.

...Лісты, якія шчыра засмучаюць, узгадваць не хочацца, але ж... «Меня зовут Полина... Я научный сотрудник библиотеки... Прошу опубликовать мои статьи. Заранее благодарю и надеюсь на положительный ответ».

Далей, як і варта чакаць, тэкст артыкула. У першых радках: *«Интерактивность — это взаимодействие, процесс коммуникации, предусматривающий двусторонний диалог между экскурсоводом и экскурсантами, целью которого является преобразование информации в личностные знания...»*

Гэтага — аднаго — сказа, відаць, дастаткова, каб зразумець, што спадарыня Паліна не мае ўяўлення ні пра тое, што такое газета «Звязда», ні пра тое, што яна піша, ні як, якою моваю...

Такі ж папрок можна адрасаваць і шматлікім аўтарам вершаў, напісаных па-руску і, што цікава, у многіх выпадках дасланых па электроннай пошце. Гэта значыць, што аўтары іх, перш чым нешта накіроўваць, маглі — і лёгка — даведацца, што сабой уяўляе газета, ці друкуе яна тыя ж вершы альбо артыкулы з працягам у дзесяці нумарах, ці ёсць шанцы ў «праўдзівай і вясёлай гісторыі», здольнай заняць... цэлую газетную старонку і г. д.

Зрэшты, нават такія лісты, мусіць, грэх назваць «бесполезными», бо яны сведчаць, што імя «Звязды» па-ранейшаму на слыху, што людзі давяраюць газеце. Менавіта таму і яна не злоўжывае даверам: друкуючы лісты, не заўжды, напрыклад, называе прозвішчы аўтараў. Што сутнасці не мяняе. Ці не так?

МОСКВА МИНСК БАНК

Открытое акционерное общество «Банк Москва-Минск»

220002, г. Минск, ул. Коммунистическая, д. 49, пом. 1
УНН 807000002

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 1 ОКТЯБРЯ 2018 г.

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	01.10.2018	01.01.2018
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		28 074	47 638
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		79 006	81 906
5	Средства в банках	1104		68 593	56 812
6	Ценные бумаги	1105		304 045	138 845
7	Кредиты клиентам	1106		639 429	522 923
8	Производные финансовые активы	1107		6	158
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		176	17
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		44 045	44 418
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		1 009	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		442	40
13	Отложенные налоговые активы	1112		-	-
14	Прочие активы	1113		12 506	9 006
15	ИТОГО активы	11		1 177 331	901 763
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
17	Средства Национального банка	1201		-	-
18	Средства банков	1202		84 375	30 573
19	Средства клиентов	1203		921 405	753 065
20	Ценные бумаги банка	1204		42 562	3 097
21	Производные финансовые обязательства	1205		79	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		7 300	9 290
24	ВСЕГО обязательства	120		1 055 721	796 025
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
26	Уставный фонд	1211		16 382	7 568
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		10 250	8 850
29	Фонд переоценки статей баланса	1214		27 465	27 429
30	Накопленная прибыль	1215		67 513	61 891
31	ВСЕГО собственный капитал	121		121 610	105 738
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		1 177 331	901 763

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ НА 1 ОКТЯБРЯ 2018 г.

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	01.10.2018	01.10.2017
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		56 997	56 621
2	Процентные расходы	2012		32 716	29 597
3	Чистые процентные доходы	201		24 281	27 024
4	Комиссионные доходы	2021		26 919	14 546
5	Комиссионные расходы	2022		9 879	5 737
6	Чистые комиссионные доходы	202		17 040	8 809
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		(64)	(85)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		15 158	15 078
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		363	848
11	Чистые отчисления в резервы	207		(917)	11 555
12	Прочие доходы	208		1 317	544
13	Операционные расходы	209		30 621	26 878
14	Прочие расходы	210		4 583	2 576
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		23 808	11 209
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		4 895	1 506
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		18 913	9 703

Председатель Правления **И.В. Лихогруд**

Главный бухгалтер **А.В. Дорожкин**

Квартальная индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность размещена на следующей странице интернет-сайта банка: http://www.mmbank.by/about/finance/

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 16, выдана Национальным банком Республики Беларусь 17 марта 2015 года.
УНП 807000002

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению торгово-производственного унитарного предприятия «Слуцкая база ОПС» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже **магазина № 11,** общей площадью **132,2 кв. м,** инв. № **640/С-26599**, расположенного на земельном участке с кадастровым номером **624686800601000594** (предоставлен на праве аренды) площадью **0,0825 га**, по адресу: **Минская область, Слуцкий район, г. Слуцк, ул. Спасская, 38.**

Начальная цена с НДС (20%) – **32 160,00** бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – **3 216,00** бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **20.11.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **19.11.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.**

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Дзержинский райагросервис» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже **здания Старинковского сельского исполнительного комитета (в состав здания входят сарай и уборная), общей площадью 217,2 кв. м, инв. № 620/С-23639, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 622280409801000156 (предоставлен на праве постоянного пользования) площадью 0,2750 га, по адресу: Минская область, Дзержинский район, Боровской с/с, д. Старинки.** *Земельный участок имеет ограничения прав в использовании: водоохранная зона водных объектов (0,2750 га).*

Условия продажи:

– улучшение эстетического вида объекта, благоустройство земельного участка, отведенного для обслуживания недвижимого имущества, и наведение на нем порядка в течение трех месяцев с момента подписания акта приема-передачи недвижимого имущества;

– поддержание надлежащего санитарного, технического состояния недвижимого имущества и земельного участка в течение всего срока использования (эксплуатации) объекта до его сноса (гибели);

– обращение в течение одного месяца с даты государственной регистрации перехода права собственности на недвижимое имущество (в случае отчуждения незарегистрированного объекта – с даты подписания акта приема-передачи) в районный исполнительный комитет для получения разрешения на разработку проектно-сметной документации, проведение проектно-изыскательских работ (в случае необходимости ее разработки) либо информирование соответствующего исполнительного комитета в указанный срок об отсутствии такой необходимости;

– разработка проектно-сметной документации, проведение проектно-изыскательских работ в срок не позднее 6 месяцев с момента получения разрешения, если иное не предусмотрено законодательством;

– проведение реконструкции (строительства) недвижимого имущества в сроки, предусмотренные проектно-сметной документацией, с окончанием строительства не позднее 2 лет с даты государственной регистрации перехода права собственности на недвижимое имущество, если иное не установлено решением районного исполнительного комитета;

– использование земельного участка в строгом соответствии с действующим законодательством;

– запрет на отчуждение недвижимого имущества до его ввода покупателем в эксплуатацию.

Начальная цена с НДС – **44 101,20** бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – **4 410,00** бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона в размере 7 (семи) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **21.11.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **20.11.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17**

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной ЦЕНТР ИНВЕСТИЦИЙ И ПРИВАТИЗАЦИИ» (организатор аукциона) по поручению ДЗЕРЖИНСКОГО РАЙОННОГО ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО ОБЩЕСТВА (продавец) проводит открытый аукцион по продаже **здания мини-магазина № 16 (с пристройкой, двумя сараями, уборной) общей площадью 200,1 кв. м, инв. № 620/С-39784, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 622250100001005067 площадью 0,0987 га, по адресу: Минская область, Дзержинский район, г. Дзержинск, ул. Коммунистическая, 21**.

Начальная цена с НДС – **118 260,00** бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – **11 826,00** бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона в размере 4 (четырех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **22.11.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **21.11.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17**

Управление принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома объявляет о проведении торгов по продаже имущества, принадлежащего КУСП «Городокская ПМК-51» (УНП 300066818)

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Кран башенный КБМ-401П, исполнение 09, инв. № 47600, начальная цена 68 583,10 рубля. Лот № 2. Автомобиль ГАЗ-53, автобус вахтовый, 1992 года выпуска, г/н ВА 8295, кузов № ХТН531200Т1404795, начальная цена 790,20 рубля
Наличие обременений	Отсутствуют
Местонахождение имущества	г. Городок, ул. Бурлыги, 3
Место, дата и время проведения торгов	31.10.2018 г. в 12.00, г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, каб. 1.3
Справочная информация об организаторе торгов	Управление принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома (г. Витебск, ул. Б. Хмельницкого, 10/1, www.vitebskjust.gov.by). Судебный исполнитель – Ткаченко Сергей Владимирович, тел./факс (80212) 610424, (8033) 6879148
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано: – подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. – внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГУЮ Витоблисполкома IBAN BY73AKBB36429030010372000000 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», BIC AKBBBY21200, УНП 300002505, не позднее 15.00 30.10.2018 г. Величина первого шага составляет 5 процентов от начальной стоимости выставленного на торги имущества (лота). В соответствии со статьей 97 Закона Республики Беларусь «Об исполнительном производстве» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги (покупателем)

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении открытого аукциона

Лот № 1. Капитальное строение с инв. № 720/С-10382 (здание котельной), площадь – 566,7 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 722050100001007629 площадью – 0,3874 га по адресу: Могилевская обл., Горецкий р-н, г. Горки, ул. Вокзальная, 59В.

Начальная цена продажи: 91 939,13 бел. руб. с учетом НДС
Сумма задатка: 9 193,91 бел. руб.

Дата, время и место проведения аукциона	**Аукцион состоится 20 ноября 2018 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Последний день подачи заявок и внесения задатка: 19 ноября 2018 года до 15.00. Аукцион может быть отменен в любое время, но не позднее чем за три дня до даты аукциона
Продавец	ОАО «Могилевоблавтотранс», УНП 700167884, г. Могилев, ш. Гомельское, 1
Организатор аукциона	Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352
Расчетный счет для внесения задатка	Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, BIC банка BPSBBY2X

Порядок проведения аукциона: для участия в аукционе приглашаются резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, которые внесли в установленном порядке задаток для участия в аукционе, своевременно подали заявление на участие в аукционе со всеми необходимыми документами, заключили с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон. Лоты продаются без условий на открытом аукционе с применением метода повышения начальной цены, с шагом пять процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену. Единственный участник имеет право приобрести объект продажи по начальной цене, увеличенной на 5 %

Срок и условия оплаты: победитель аукциона уплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в размере 1,5 % от конечной цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона оплата за предмет аукциона производится на условиях заключенного договора купли-продажи. Внесенный Победителем аукциона задаток засчитывается в счет оплаты за предмет аукциона

Дополнительную информацию можно получить по тел.: +375222-72-41-14, +37544-767-65-36

В связи **с утерей** считать недействительным бланк страхового свидетельства по обязательному страхованию гражданской ответственности транспортных средств на территории РБ серии ВВ №6686504 Филиала СООО «Белкоопстрах» в г. Могилеве.

УНП 100706519

ОАО «Світанак» г. Жодино приглашает организации принять участие в переговорах на выполнение работ по модернизации системы видеонаблюдения в гостиничном комплексе ОАО «Світанак» по адресу: г. Жодино, ул. Брестская, 6. Заявки принимаются по адресу: г. Жодино, ул. 8 Марта, 1, до 10.00 25.10.2018 г. За дополнительной информацией обращаться по тел.: 8 (01775) 7-14-92, 7-97-74.

УНП 600038919

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Несвижский завод медицинских препаратов» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже **комплекта оборудования для выдува ПЭТ-бутылок инв. № по бух. учету 050802, в составе:**

– полуавтомат выдува ПЭТ-бутылок СП-8У-16, заводской № 0280309;

– полуавтомат выдува ПЭТ-бутылок СП-8У-16, заводской № 0290309;

– станция разогрева преформ СП-8/2 (ТС), заводской № 0390309;

– пресс формы для выдува бутылок объемом V=0,1 л. (комплект 2 шт.)

Начальная цена с НДС (20 %) **– 21 606,00 бел. руб.** (задаток 10 % от начальной цены – **2 160,00 бел. руб.**). **Стоимость снижена на 17 %.**

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ №701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 10 (десяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона и возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 25.07.2018. Аукцион состоится **30.10.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **29.10.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17**

«НІКОЛІ НЕ ГУБЛЯЙЦЕ МАРУ ДЗЯЦІНСТВА!»

Мы з Аленай ВАРАНОВІЧ пазнаёміліся выпадкова, на вуліцы. Адразу разгаварыліся і знайшлі агульную мову. Тады за кубкам кавы яна сказала мне важныя словы: «Ніколі не губляй мару дзяцінства». Алена заўсёды марыла быць мастачкай, але нарадзілася ў сям'і ўрачоў, таму ніхто не сумняваўся, што дачка працягне дынастыю. Яна і сапраўды скончыла медыцынскі ўніверсітэт, стала псіхіятрам. Але пра мару сваю ніколі не забывала. Некалькі гадоў таму яна зразумела, што вось ён, момант, калі трэба мяняць жыццё. Так здараецца, калі прыходзіць патрэбны час для перамен. А як мяняць? Страх, сумненні, як ва ўсіх людзей. Бо жыццё склалася: сям'я, дзеці, работа. Яна пачала вучыцца пісаць карціны па роліках на YouTube. Паступова Алена адточвала сваё майстэрства. Так здарылася першая выстаўка ў самай моднай галерэі ў Оршы. Карціны сталі купляць, з'явіліся першыя замовы. У Алены вялікі дом, дарослы сын і муж. Але самае галоўнае, яна не страціла за ўсім гэтым сябе і не здрадзіла сваёй дзіцячай мары.

Таццяна ТКАЧОВА, *г. Орша.*

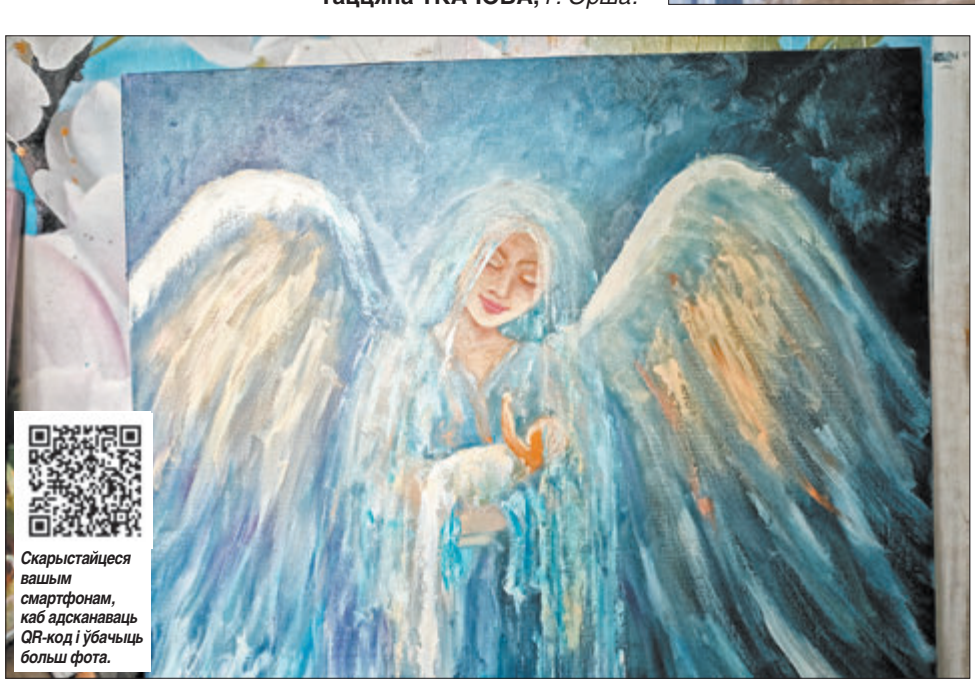

Скарыстайцеся вашым смартфонам, каб адсканаваць QR-код і ўбачыць больш фота.

ОАО «Крупский плодоовощной завод» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона

Таблица № 1 – Лот № 1

Капитальное строение с инвентарным № 613/С-10556, расположенное по адресу: Минская обл., Крупский р-н, г. Крупки-2, площадь – 1 598,1 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание хранилища техники
Земельный участок площадью 5,6931 га с кадастровым номером 623050100001002292. Целевое назначение – земельный участок для обслуживания здания хранилища техники. Право аренды – по 01.10.2102. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь
В отношении вышеуказанного имущества проводятся третьи повторные торги. Публикация об аукционе ранее размещалась 01.02.2018 г. в газете «Звязда». Цена на предмет торгов снижена на 30 %. Окончание приема заявлений в 16.00 15.11.2018

Начальная цена Лота с НДС 20 %	89 040,00 белорусских рублей

Таблица № 2

№ лота	Наименование лота	Начальная стоимость с НДС 20 %	№ лота	Наименование лота	Начальная стоимость с НДС 20 %
1	капитальное строение с инв. № 613/С-10558 (здание склада-арочника № 1), площадь 490 кв. м	41760,00	10	капитальное строение с инв. № 613/С-13482 (погреб), площадь 47,4 кв. м	3480,00
2	капитальное строение с инв. № 613/С-10559 (здание склада-арочника № 2), площадь 490 кв. м	41760,00	11	капитальное строение с инв. № 613/С-13484 (гараж на 4 бокса), площадь 119,5 кв. м	9720,00
3	капитальное строение с инв. № 613/С-13481 (здание кисельного и горчичного цеха), площадь 813,6 кв. м	65760,00	12	капитальное строение с инв. № 613/С-13483 (гараж на 2 бокса), площадь 46,2 кв. м	3960,00
4	капитальное строение с инв. № 613/С-13480 (проходная), площадь 54,1 кв. м	16800,00	13	капитальное строение с инв. № 613/С-13560 (водонапорная башня), площадь 35,3 кв. м	4320,00
5	капитальное строение с инв. № 613/С-13527 (здание цеха безалкогольных напитков), площадь 416,2 кв. м	52680,00	14	капитальное строение с инв. № 613/С-13478 (здания мастерских), площадь 169,8 кв. м	15360,00
6	капитальное строение с инв. № 613/С-13528 (здание цеха по переработке яблок), площадь 249,2 кв. м	21240,00	15	капитальное строение с инв. № 613/С-13479 (спиртохранилище), площадь 104,4 кв. м	9480,00
7	капитальное строение с инв. № 613/С-13526 (здание цеха для брожения вина), площадь 157,7 кв. м	20280,00	16	капитальное строение с инв. № 613/С-10557 (здание склада материальных ценностей), площадь 250 кв. м	10680,00
8	капитальное строение с инв. № 613/С-13477 (производственный корпус), площадь 201,6 кв. м	25560,00	17	сооружение с инв. № 450201 (забор ж/бетонный)	660,00
9	капитальное строение с инв. № 613/С-13485 (котельная), площадь 199,9 кв. м	30840,00	18	капитальное строение с инв. № 613/С-13559 (артезианская скважина)	5760,00

В отношении имущества в таблице № 2 проводятся первые торги. Лоты расположены на земельном участке с кадастровым номером № 623050100001002242 по адресу: г. Крупки, ул. Московская, 1. Земельный участок предоставлен для обслуживания зданий и сооружений производственной базы на праве аренды до 2102 года. Окончание приема заявлений в 16.00 15.11.2018

Задаток	10 % от начальной стоимости предмета торгов
Шаг аукциона	5 % от начальной стоимости предмета торгов
Организатор торгов	ООО «Фрондера», +375 29 305 86 50
Информация о продавце	ОАО «Крупский плодоовощной завод», Минская область, г. Крупки, ул. Московская, д. 1 (ликвидатор – ООО «Партнер-Консультант»)
Дата и время проведения торгов	**19 ноября 2018 года в 12.00 (регистрация с 11.40 до 11.55)** по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1121
Заявление на участие в торгах и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 10.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1121	
Условия для участия в торгах	1. До подачи заявления внести задаток на р/с BY80ALFA30122215570140270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах. 2. Подать заявление на участие в торгах, документ, подтверждающий внесение суммы задатка с отметкой банка. К заявлению на участие в торгах прилагаются документы согласно п. 12 Положения «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденного Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16. Образец заявления и перечень документов можно посмотреть на сайте https://sites.google.com/site/pcjuristcom/informacia-o-torgah 3. Лица, желающие принять участие в аукционе и выполнившие все требования, допускаются к участию в аукционе посредством выдачи билета участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов. Договор купли-продажи заключается между продавцом и победителем аукциона (приравненным к нему лицом) в белорусских рублях в течение 5 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона и возмещения победителем затрат по организации и проведению торгов в размере 5 % от начальной стоимости объекта торгов, а также затрат по размещению публикации (согласно выставленному счету). Оплата приобретенного предмета торгов должна быть проведена в полном объеме не позднее 10 рабочих дней с даты подписания договора купли-продажи. 4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона. 5. Все желающие могут предварительно ознакомиться с объектом торгов. Контактное лицо для осмотра объекта торгов: +375 26 395 30 88 – Екатерина

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества Торгового коммунального унитарного предприятия «ТОРГСТРОЙМАТЕРИАЛЫ»

Таблица № 1

№ п/п Лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20 %	№ п/п Лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20%
1	Утеплитель multi 40 мм (1,2х0,58; толщ. 40, 576 шт.)	293,76	6	Тележка гидравл. 2500 кг 1150*550 мм	245,28
2	Утеплитель flex 80 мм (1,2х0,6; толщ. 80, 493 шт.)	515,28	7	Тележка гидравл. АС 25 1073	40,92
3	Утеплитель ultra 60 мм (1,25х0,58; толщ. 60, 633 шт.)	601,60	8	Шкаф-купе 1774-450-2156	41,05
4	Утеплитель instal 50 мм (1,2х0,58; толщ. 50, 605 шт.)	429,07	9	Кап. строение № 500/С-36629, площадь 1414 кв. м	279 000,00
5	Утеплитель top 20 мм (1,2х1,2; толщ. 20, 476 шт.)	325,01			

В отношении лотов № 1–5 проводятся девятые повторные торги. Публикация об аукционе ранее размещалась 15.09.2018 в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета»). Цена на предмет торгов снижена на 90 %. Окончание приема заявлений в 16.00 31.10.2018.
В отношении лотов № 6–8 проводятся третьи повторные торги. Публикация об аукционе ранее размещалась 15.09.2018 в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета»). Цена на предмет торгов снижена на 30 %. Окончание приема заявлений в 16.00 31.10.2018.
В отношении Лота № 9 проводятся третьи повторные торги. Публикация об аукционе ранее размещалась 15.09.2018 в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета»). Цена на предмет торгов снижена на 25 %. Окончание приема заявлений в 16.00 31.10.2018. Лот № 9 расположен по адресу: г. Минск, ул. Селицкого, д. 39, на земельном участке с кадастровым номером 500000000000800170 площадью 0,2813 га, который предоставлен на праве временного пользования

Таблица № 2

№ п/п Лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20%	№ п/п Лота	Наименование и краткая характеристика предмета торгов	Начальная стоимость с учетом НДС 20%
1	Строительные товары в ассортименте (перечень https://sites.google.com/site/pcjuristcom/stroitelnye-tovary)	10 818,80	3	Утеплитель top 35 мм (2,5х0,58; толщ. 35, 511 шт.)	5 535,36
2	Утеплитель top 20 мм (2,5х0,75; толщ. 20, 159 шт.)	1 272,45			

В отношении имущества, указанного в таблице № 2, проводятся первые повторные торги. Публикация об аукционе ранее размещалась 28.08.2018 в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета»). Цена на предмет торгов снижена на 10 %. Окончание приема заявлений в 16.00 31.10.2018

Дата и время проведения торгов (Таблица № 1)	**1 ноября 2018 года в 14.00 (регистрация с 13.40 до 13.55)** по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121
Шаг аукциона	5 % от начальной стоимости предмета торгов
Задаток	10 % от начальной стоимости предмета торгов

Информация о продавце	Торговое коммунальное унитарное предприятие «ТОРГСТРОЙМАТЕРИАЛЫ», г. Минск, ул. Селицкого, д. 39 (ликвидатор – ООО «Партнер-Консультант», г. Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1118-10)
Условия для участия в торгах	1. Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов содержатся на сайте https://sites.google.com/site/pcjuristcom/informacia-o-torgah. 2. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с BY80ALFA30122215570140270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: задаток для участия в торгах по Лоту № __ (Таблица №_), проводимых __.__.2018. 3. Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121. 4. Лица, желающие принять участие в аукционе и выполнившие все требования, допускаются к участию в аукционе посредством выдачи билета участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов. Договор купли-продажи заключается между продавцом и победителем аукциона (приравненным к нему лицом) в белорусских рублях в течение 5 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона и возмещения победителем затрат по организации и проведению торгов в размере 5 % от начальной стоимости объекта торгов, а также затрат по размещению публикации (согласно выставленному счету). Оплата приобретенного предмета торгов должна быть проведена в полном объеме не позднее 5 рабочих дней с даты подписания договора купли-продажи (при покупке объекта недвижимого имущества – 1 месяц с даты регистрации договора купли-продажи). 5. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона. 6. Все желающие могут предварительно ознакомиться с объектом торгов. Контактное лицо для осмотра объекта торгов – Андрей, тел. +375 29 304 25 60. 7. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм положения «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16

Организатор аукциона – ООО «Фрондера», тел. 8 (029) 305 86 50 • e-mail: frondera@mail.ru

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»
220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2018 г.

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2018 год	2017 год
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	300 214	334 122
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	241	622
4	Средства в Национальном банке	1103	1 195 742	1 277 820
5	Средства в банках	1104	2 780 526	2 645 962
6	Ценные бумаги	1105	4 671 912	5 405 297
7	Кредиты клиентам	1106	18 701 269	16 862 362
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	187 098	133 447
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	390 267	420 989
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	2 744	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	933	126
13	Отложенные налоговые активы	1112	1 205	1 205
14	Прочие активы	1113	71 407	70 158
15	ИТОГО активы	11	28 303 558	27 152 110
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	356 565	343 233
18	Средства банков	1202	3 638 172	3 301 071
19	Средства клиентов	1203	18 368 816	17 373 438
20	Ценные бумаги банка	1204	1 855 459	2 240 673
21	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	1 300	1 300
23	Прочие обязательства	1207	169 770	200 934
24	ВСЕГО обязательства	120	24 390 082	23 460 649
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	2 669 093	2 669 093
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	318 600	258 302
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	190 685	190 267
30	Накопленная прибыль	1215	735 098	573 799
31	ВСЕГО собственный капитал	121	3 913 476	3 691 461
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	28 303 558	27 152 110

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2018 года

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2018 год	2017 год
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	1 498 166	1 667 136
2	Процентные расходы	2012	578 163	773 732
3	Чистые процентные доходы	201	920 003	893 404
4	Комиссионные доходы	2021	296 657	272 376
5	Комиссионные расходы	2022	108 726	131 825
6	Чистые комиссионные доходы	202	187 931	140 551
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	209	238
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	1 583	1 955
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	124 557	101 289
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(3 246)	441
11	Чистые отчисления в резервы	207	413 889	429 853
12	Прочие доходы	208	81 831	32 813
13	Операционные расходы	209	533 204	499 102
14	Прочие расходы	210	42 903	41 589
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	322 872	200 147
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	38 870	10 706
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	284 002	189 441

Председатель Правления В.М. Ананич

Главный бухгалтер И.П. Лысоковская

Подробности по телефону 147, на корпоративном сайте www.belarusbank.by и в отделениях «Беларусбанка»

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Старобинский» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже:

Лот № 1. Зерноуборочный комбайн, категория «D», КЗС-10К «Полесье», 2007 года выпуска, заводской номер 1217, регистрационный номер ОМ-5 8023, двигатель – ЯМЗ-238 БК -2, номер – 70311490, изготовитель – Республика Беларусь.

Начальная цена с НДС – 21 938,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 2 193,00 бел. руб.

Лот № 2. Агрегат почвообрабатывающий-посевной АПП-6АБ, 2009 года выпуска, заводской номер 117, изготовитель – Республика Беларусь, инвентарный номер по бухгалтерскому учету 8860.

Начальная цена с НДС – 33 840,00 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 3 384,00 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330 000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в следующем размере: по лоту № 1 – 7 (семи) процентов, по лоту № 2 – 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона и возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **19.11.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **16.11.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.**

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 25 октября 2018 года проводит 15-й от 13 сентября 2018 года 17–й от 27 сентября 2018 года и 18-й от 4 октября 2018 года повторные открытые аукционы по продаже имущества республиканской собственности

Номер лота	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
210	Автошасси ГАЗ-66-15 ш. 0555200 дв. 206280-88 1988 г. *4 кат. 4 109 км* кузов-фургон К1-66 № 83785 1988 г. *4 кат.*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	3 500,00	350,00
234	Грузовой бортовой Урал-43202 ш. 060982 дв. 955737 1986 г. *4 кат. 12 180 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8 000,00	800,00
235	Грузовой бортовой Урал-432020-01 ш. 147796 дв. 606192 1990 г. *4 кат. 36 488 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8 000,00	800,00
236	Грузовой бортовой Урал-432020-01 ш. 131472 дв. без номера 1989 г. *4 кат. 11 515 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8 500,00	850,00
238	Грузовой Урал-4320 ш. 069019 дв. 022263 1987 г. *4 кат. 10 026 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	8200,00	820,00
248	Грузовой Урал-43202 ш. 10100789 дв. 273540 1988 г. *4кат. 31 077 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	7 900,00	790,00
255	Автошасси Урал-375АМ ш. 410110 дв. 001568 1983 г. *5 кат. 9 200 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	5 500,00	1 100,00
256	Автошасси Урал-375АМ10 ш. 437424 дв. 318764 1985 г. *4 кат. 3 845 км*	г. Старые Дороги, в/ч 48668	5 600,00	1 120,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж **25 октября 2018 г. в 11.00.**

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до **16.00 22 октября 2018 года**.

Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться **25 октября 2018 г. с 9.00 до 9.45.**

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона**.**

2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение **5** банковских дней для резидентов Республики Беларусь и **10** банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: белорусские рубли – р/с BY31BLBB30120101099370001001 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29, код BLBBBY2X, российские рубли – р/с BY05BPSB30121078830876430000 (RUR), в Центре банковских услуг № 701, ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код BPSBBY2X, УНН 101099370, ОКПО 37401662 Корреспондент-Сбербанк России, г. Москва, № корсчета 30111810100000000090. Реквизиты банка: БИК 044525225 ИНН 7707083893 к/с в ОПЕРУ Московского ГТУ Банка России № 30101810400000000225, УНП 101099370, БИК 153001369. **Без НДС**. **Справки по тел./факс (017) 398 05 41. Ранее опубликованное извещение № 136 от 19.07.18, 158 от 18.09.18, № 167 от 31.08.18 г.**

Извещение о повторном открытом аукционе по продаже имущества ОАО «Гроднорайагросервис», расположенного по адресу: Гродненская область, Гродненский район, Обуховский с/с, д. Котра 30 октября 2018 года

Вид аукциона	Открытый
Предмет аукциона	Комплекс зданий, сооружений и оборудования, включающий 3 капитальных строения (административное здание, кафе-бар, здание гостиницы), канализационную (фекальную) сеть, канализационную (ливневую) сеть, асфальтобетонное покрытие, ограждения
Начальная цена продажи	**105 211,45 руб.** (с учетом НДС 20 %)
Кадастровые номера земельных участков и размеры	422086003101000107 площадью 0,2674 га и 422086003101000108 площадью 0,5114 га
Месторасположение земельных участков	**Гродненская область, Гродненский район, Обуховский с/с, д. Котра**
Продавец	**Открытое акционерное общество «Гроднорайагросервис», г. Гродно, ул. Понемуньская, 27, тел. 8 (0152) 755568**
Имущественное право земельных участков	Право постоянного пользования
Сумма задатка	10 521,14 рублей
Организатор аукциона	КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», тел. 720537, 720546
Дата проведения аукциона	**30 октября 2018 года**
Время проведения аукциона	12.00
Место проведения аукциона	**г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, актовый зал**
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет 403
Дата и время начала приема документов	15 октября 2018 года 8.00
Дата и время окончания приема документов	24 октября 2018 года 17.00

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

– копии платежных поручений о внесении **задатка** за подачу заявления на расчетный счет BY24AKBB30120000418104000000 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY21400, УНП 590727594, получатель – КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», **юридическое лицо:** доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов; **физическое лицо**: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Адрес сайта: **www.grodno.gov.by**

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) информирует об ошибочно указанных начальной цены лотов, шага аукционных торгов, суммы задатка по продаже имущества КПУП «МебельДревТорг», аукционные торги которых **назначены на 29.10.2018 г.,** опубликованные в газете «Звязда» от 13.10.2018 г. Начальная цена лотов № 1–11 в газете «Звязда» от 13.10.2018 г. указана без учета НДС 20 %. **Реализация имущества осуществляется с учетом НДС 20 %, со снижением начальной цены на 80 % (лот № 1–6), на 30 % (лот № 7–11).** Дополнительно о размере начальной цены продажи лотов, шага аукционных торгов, суммы задатка уточнять по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-56, 8 (029) 126-66-62, на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by УНП 400071204

Извещение о проведении 20 ноября 2018 года торгов с условиями по продаже изолированного помещения, принадлежащего ОАО «МАПИД»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
№ предмета торгов	Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	Начальная цена, бел. руб., без учета НДС	Размер задатка, бел. руб.
1	«Административное помещение» с инвентарным номером 550/D-798201422 общей площадью 592,3 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Неманская, 85-123	1 082 943,26	108 200,00

Продавец имущества: ОАО «МАПИД», ул. Р. Люксембург, 205, 220036, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к.10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАПИД», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной Дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в течение 30 календарных дней с даты проведения аукциона. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 10 рабочих дней с даты поступления денежных средств на расчетный счет продавца в полном объеме.

Расходы, связанные с государственной регистрацией договора купли-продажи и основанного на нем перехода права собственности, оплачиваются победителем торгов (покупателем).

Торги проводятся 20 ноября 2018 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 18.10.2018 по 16.11.2018 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону: (017) 256-62-36.

Телефоны для справок:

(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);

(017) 207-19-15 (ОАО «МАПИД»)

ТЕХНОБАНК

ОАО «Технобанк»

220002, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Кропоткина, 44.

Телефон +375 17 283 15 10

Форма 1

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2018 г.

Наименование банка: ОАО «Технобанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2018 год	2017 год
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101		47 883	37 959
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		360	388
4	Средства в Национальном банке	1103		58 981	70 641
5	Средства в банках	1104		15 567	49 100
6	Ценные бумаги	1105		51 080	89 700
7	Кредиты клиентам	1106		320 120	267 850
8	Производные финансовые активы	1107		-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		2	2
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		22 334	26 453
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		5 153	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		6 630	3 700
13	Отложенные налоговые активы	1112		160	269
14	Прочие активы	1113		7 180	13 023
15	**ИТОГО активы**	**11**		**535 450**	**559 085**
16	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
17	Средства Национального банка	1201		-	-
18	Средства банков	1202		73 137	109 880
19	Средства клиентов	1203		370 328	368 173
20	Ценные бумаги банка	1204		22 127	18 018
21	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		10 065	3 817
24	**ВСЕГО обязательства**	**120**		**475 657**	**499 888**
25	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
26	Уставный фонд	1211		11 348	11 463
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		5 628	5 550
29	Фонд переоценки статей баланса	1214		18 267	18 237
30	Накопленная прибыль	1215		24 550	23 947
31	**ВСЕГО собственный капитал**	**121**		**59 793**	**59 197**
32	**ИТОГО обязательства и собственный капитал**	**12**		**535 450**	**559 085**

Форма 2

ОТЧЕТ о прибылях и убытках на 1 октября 2018 г.

Наименование банка: ОАО «Технобанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2018 год	2017 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		14 929	23 211
2	Процентные расходы	2012		10 749	13 508
3	**Чистые процентные доходы**	**201**		**4 180**	**9 703**
4	Комиссионные доходы	2021		12 720	10 154
5	Комиссионные расходы	2022		3 190	2 584
6	**Чистые комиссионные доходы**	**202**		**9 530**	**7 570**
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		10	6
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		(27)	(40)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		13 695	8 717
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		2	(28)
11	Чистые отчисления в резервы	207		3 133	5 549
12	Прочие доходы	208		13 995	3 643
13	Операционные расходы	209		34 866	21 477
14	Прочие расходы	210		1 302	1 129
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		2 084	1 416
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		1 451	(4)
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		633	1 420

Председатель Правления Д.Л. Михалевич

Главный бухгалтер Н.А. Кузьмицкая

Дата подписания: 2 октября 2018 г.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 11 от 31.12.2013 г. УНП 100706562

Данная отчетность размещена на странице интернет-сайта: **https://tb.by/about/bank/finance/**

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Ад дрэннага насення не чакай добрага племя — прымаўка на 100 % дастасавальная і да пасадачнага матэрыялу

ВЫБРАЦЬ ПРАВІЛЬНЫ САДЖАНЕЦ

Звычайная гісторыя — набылі саджанец, пасадзілі, старанна даглядалі. А ён вазьмі і падмерзні... Час змарнаваны. Вядома, зараз ніхто не стане саджаць толькі раянаваны сорт. Вельмі шмат на рынку ўсялякіх рэдкасцяў і незвычайнага. Хочацца ўсё пасадзіць і паспрабаваць. Але касцяк саду павінны складаць усё ж такі праверэныя гатункі. Але і гэтага мала. Яны павінны быць з гадавальніка, размешчанага ў вашай вобласці, а яшчэ лепш раёне. Варта браць мясцовыя сарты.

Знешне саджанец павінен выглядаць так: карані свежыя, непадсушаныя, непадмарожаныя, не карацейшыя за 30 см. Чым даўжэйшыя і больш разгалінаваныя карані, тым лепш саджанец прыжывецца і хутчэй будзе расці.

Праверыць карані нескладана — на зрэзе яны павінны быць белага колеру. Падсушаныя і падмарожанаыя карані будуць бурага колеру. Калі на каранях бачныя ўздуцці, жаўлакі, значыць, яны заражаныя валлякаватасцю (рак каранёў) і годныя толькі для вогнішча.

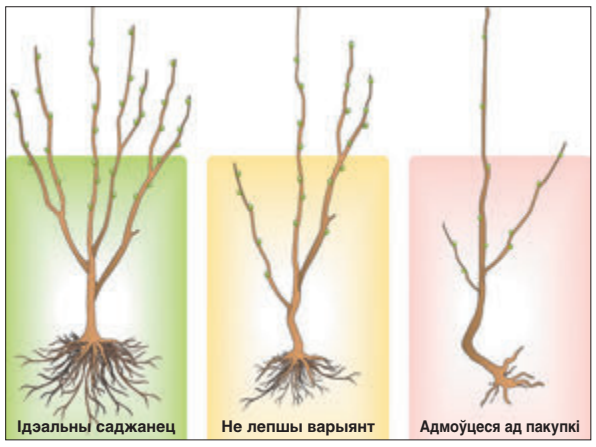

Штамб павінен быць прамы, з загоенымі ранамі, з гладкай і здаровай карой. Варта агледзець яе на прадмет механічных пашкоджанняў. Асабліва шкодныя сляды ад граду. У месцы градабою ствол можа проста адламацца.

Добрай кронай лічыцца тая, якая мае не менш за тры-чатыры добра развітыя галінкі, раўнамерна размешчаныя ў розныя бакі, а таксама павінен быць прамы вядучы парастак — правадыр або ствол. Ён таксама павінен быць здаровы, без слядоў раку кары ці цытаспарозу.

СУПЕРФАСФАТ — ВАЖНАЕ І ПАТРЭБНАЕ ЎГНАЕННЕ

Асноўны кампанент гэтага ўгнаення — аксід фосфару, прычым у вадараствараль най форме. Не менш важна, што гэтае ўгнаенне мае працяглы тэрмін дзеяння. Гэта як зерне ў курачкі ў кармушцы — яна яго дзяўбе колькі трэба, а яно ўвесь час падсыпаецца. Гэтая фосфарная «кармушка» можа працаваць некалькі гадоў, пакуль запасы не скончацца. Дасведчаныя садоўнікі ведаюць, калі яна канчаецца, і ўносяць новыя дозы.

Пачаткоўцы таксама могуць вылічыць гэты момант: лісце становіцца цёмна-зялёнае ці нават сіняе, на раслінах з'яўляецца ржавае адценне... Некаторыя расліны, напрыклад, памідоры, становяцца фіялетавыя. Не блытайце гэта з дзеяннем халоднага надвор'я: калі тэмпература падвысіцца, расліны набываюць нармальную афарбоўку. Калі гэтага не здарылася, выкарыстоўвайце суперфасфат.

Суперфасфат выкарыстоўваюць на любых глебах. Ён не замацоўваецца ў глебе і расліны атрымліваюць яго ў поўным аб'ёме.

Пры моцным недахопе фосфару лепш выкарыстоўваць больш дарагія растваральныя монафасфат калію і натрыю. Просты суперфасфат уносяць у глебу вясной ці восенню ў колькасці 50—70 г на 1 м^2.

Нормы ўнясення:

— Пры пасадцы дрэў на дно пасадачнай ямы ўносяць да 200—500 г суперфасфату на кожную яму.

— У цяпліцах уносяць 70—90 г у спалучэнні з калійнымі і азотнымі ўгнаеннямі, пад перакопку.

Звычайна просты суперфасфат ужываюць з азотнымі ўгнаеннямі. Двайны і грануляваны — разам з калійнымі ўгнаеннямі.

А вось разам з аміячнай салетрай, мелам і мачавінай іх выкарыстоўваць нельга. Паміж іх унясеннем трэба вытрымаць хоць бы тыдзень.

Суперфасфат бывае:

- Просты (монафасфат). Шэры парашок, які не злежваецца. Змяшчае да 20 % фосфару. У параўнанні з новымі відамі мае меншую эфектыўнасць, але карыстаецца попытам да гэтага часу.
- Грануляваны. Вырабляюць з простага. Колькасць фосфару павялічана да 50 %. Вельмі каштоўная падкормка для любых раслін, асабліва крыжакветных.
- Двайны. Добра растворацца ў вадзе, мае мала баласных рэчываў, што робіць яго куплю выгаднай.
- Аманізаваны. Змяшчае, акрамя фосфару, 12 % серы і 40—55 % сульфату калію.
- Ёсць яшчэ магнезаваны, борны і малібдэнавы суперфасфаты, якія забяспечваюць расліны не толькі фосфарам, але і рознымі мікраэлементамі.

Ужываць суперфасфат можна і для падкормак, але растварацъ яго трэба гарачай вадой. Пасля чаго раствор настояць суткі і размяшаць. Толькі тады ў яго пяройдзе ўвесь аксід фосфару.

Даты Падзеі Людзі

17 КАСТРЫЧНІКА

У краіне

1868 год — нарадзіўся (Гродзенская губерня) Аляксандр Львовіч Гершун, расійскі вучоны-фізік. Адзін са стваральнікаў аптычнай прамысловасці Расіі. У 1890 годзе скончыў Пецярбургскі ўніверсітэт, дзе і працаваў. Ужо ў тыя гады, працуючы над рознымі пытаннямі фізікі, электратэхнікі і фатаграфічнай тэхнікі, асаблівую ўвагу ўдзяляў тэорыі аптычных інструментаў. Загадваў аптычным аддзелам Абухаўскага завода ў Пецярбургу і ва ўмовах жорсткай барацьбы з канкуруючымі германскімі фірмамі, без усялякай падтрымкі з боку ўрада, так здолеў паставіць вытворчасць, што Расія стала адной з перадавых краін па вырабе ваенных аптычных прыбораў. Аўтар навуковых прац па оптыцы, электратэхніцы, радыеактыўнасці, оптатэхніцы. Распрацаваў і арганізаваў вытворчасць шэрагу аптычных прыбораў, якія выкарыстоўваліся для ўзбраення расійскага ваенна-марскога флоту. Памёр у 1915 годзе.

1924 год — у горадзе Пінску па рашэнні Палескага краязнаўчага таварыства створаны Музей Беларускага Палесся. Для наведвальнікаў адкрыты ў ліпені 1926 года. З 1978 года — Беларускі дзяржаўны музей сацыялістычнага пераўтварэння Палесся. З 1990-га мае сучасную назву. Сярод найбольш цікавых экспанатаў музея: унікальная калекцыя керамічнай пліткі і саркафаг XII стагоддзя, калекцыя зброі, дакументы і кнігі (рукапісныя граматы XIV—XVII стагоддзяў, Статут Вялікага Княства Літоўскага, друкаваныя выданні XVII стагоддзя і інш. У фондзе музея знаходзяцца карціны мастакоў І. Шышкіна, В. Паленава, В. Пярова, Ю. Пэна, П. Масленікава і іншых мастакоў.

1943 год — вызвалены Лоеўскі раён. У вызваленні ўдзельнічалі: 69-я, 106-я, 193-я, 246-я стралковыя дывізіі; 115-я асобная стралковая брыгада 65-й арміі Цэнтральнага фронту; партызанская брыгада Лоеўская «За Радзіму».

1964 год — на тэрыторыі Беларусі адкрыты першыя прамысловыя радовішчы нафты (каля Рэчыцы).

У свеце

1903 год — нарадзіўся Андрэй Антонавіч Грэчка, савецкі военачальнік, Маршал Савецкага Саюза, двойчы Герой Савецкага Саюза. Удзельнік Грамадзянскай вайны, паходу Чырвонай Арміі ў Заходнюю Украіну і Заходнюю Беларусь (1939). У Вялікую Айчынную вайну быў на фронце. У 1953—1957 гадах — галоўнакамандуючы Групай савецкіх войскаў у Германіі, у 1957—1960-м — галоўнакамандуючы Сухапутнымі войскамі, у 1960—1967-м — галоўнакамандуючы Аб'яднанымі Узброенымі Сіламі дзяржаў — удзельніц Варшаўскага дагавора, у 1967—1976 гадах міністр абароны СССР. Памёр у 1976 годзе.

1938 год — указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР заснаваны медалі «За адвагу» і «За баявыя заслугі». Імі ўзнагароджваліся вайскоўцы за асабістую мужнасць і адвагу, праяўленыя ў баях з ворагамі савецкай краіны, пры абароне дзяржаўнай мяжы, пры выкананні вайсковага абавязку ва ўмовах, звязаных з рызыкай для жыцця. У гады Вялікай Айчыннай вайны адбылося амаль чатыры мільёны ўзнагароджанняў гэтымі знакамі адрознення.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.41	18.08	10.27
Віцебск —	7.33	17.56	10.23
Магілёў —	7.31	17.58	10.27
Гомель —	7.25	17.58	10.33
Гродна —	7.55	18.24	10.29
Брэст —	7.53	18.27	10.34

Месяц

Першая квадра 16 кастрычніка. Месяц у сузор'і Вадаліва.

Імяніны

Пр. *Веранікі, Ерафея, Мікалая, Паўла, Пятра.*
К. *Люцыны, Марыі.*

Фота Захара БУРАКА.

ЗАЎТРА

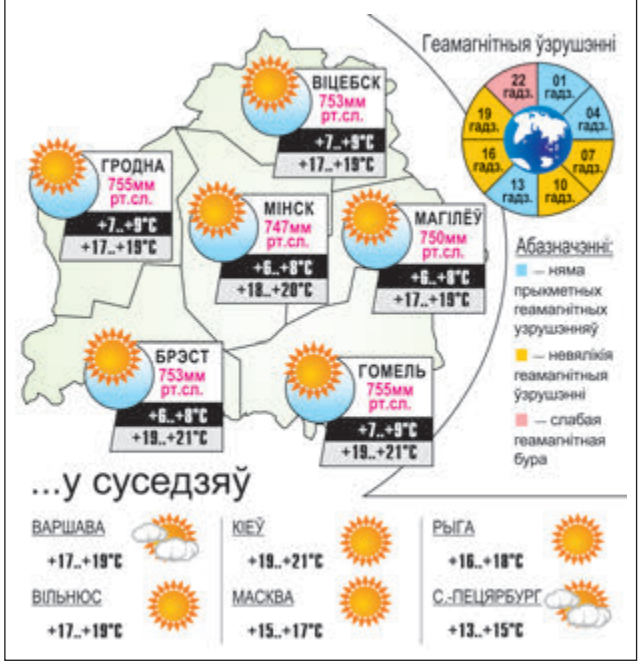

УСМІХНЕМСЯ

Калі жонка спытала: «Ты мяне кахаеш?» — памятай, што станоўчы адказ — платны.

Прафесар на экзамене — студэнту:

— Так, даражэнькі, штосьці вы слаба ведаеце! Вы на лекцыі мае хадзілі?

— Вядома, прафесар!

— Нешта не прыпомню, дзе вы сядзелі.

— З краю за калонай.

— Трэба ж, такая вузкая калона, а вы ўжо дзявяты, хто за ёй памясціўся.

Помста — гэта страва, якую падаюць абавязкова ў тапкі.

(Каціная мудрасць).

— Так, глядзім вашу анкету... Пяць гадоў афіцыйна не працавалі, чакалі выгадных прапаноў. І што, так прапаноў і не паступіла?

— Дык мора прапаноў было!

— Прама ўжо і мора? Ну, напрыклад, назавіце хоць адну.

— «Вася, пойдзем пахмелімся!»

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ ТЭЛ./ФАКС: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3782.

Нумар падпісаны ў 19.30 16 кастрычніка 2018 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12